45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 96 Կ. ՊՈԼԻՍ 13/26 ՕԳՈՍՏՈՍ 1901 8 ՋԷՄԱԶԻԼ ԷՎՎԷԼ 1319 — 13 ՕԳՈՍՏՈՍ 1317 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՕՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճաւսէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60 ղրշ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

مطبعهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه‌سی
باب عالی جواره‌سنده ۳۸ نومرولی دائره‌ده مخصوصه

ԱԿՆԱՐԿ ՄԸ

ՄՈՒՐԱՏ ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՎՐԱՅ

ԻՐ ՀԱՄԲԱՒԸ.—ԻՐ ՕԳՈՒՏՔ

Հեռու այն կեդրոնէն ուր կ'ապրին, կը բարգաւաճին հայ գրականութիւնը, կրթութիւնը, լրագրութիւնը, քաջուած ծովու մը ծայրը, խորչի մը անկիւնը, Էրէ-ոգլէ լռիկ ու մեսագազ, փոքրիկ, գրեթէ անշմարելի դառնալու չափ փոքրիկ, հայ գաղութ մը կ'ապրի, անծանօթ չտաներու և մոռցմարնութեան։ Ընտանիքներ չեն այդ գաղութը կազմողները, այլ աշխատելու, տրվելու. օգնուելու և օգտակար ըլլալու (?՝?՝?) մտքամջով հոն մղուած զանազան երկիրներու զաւակ, զանազան տարիքով այրեր ոբոնք ամէն միջոց ունին իրենց բոլոր պէտք եղածը կարենալ հայթայթելու համար ի տանին դրօնական, մասաբարեան և նիւթական մնուցդներուն։ Զանազան դասակարգի վերաբերեալ անձեր հոն գալով, կ'որոնեն իրենց համար մին այն երկու դասակարգերէն որոնց կը պատկանին բոլոր անդամները այդ գաղթականութեան, ուր յետ որոշդութեան կամ վանք կը մտնեն Մխիթարեան ըլլալու և կամ վարժարան, իրը աշխարհական անհատ, Մուրատ Ռափայէլեան չրջանաւարտ անուանով պանծալու մի օր։

Վանքին վրայ խօսիլ բոլորովին հեռու է իմ նպատակէս, քանի որ անիկա շատ անգամներ ինքզինքը ցոյց տալու, ֆանչցիներու առիթները ունեցած է, գրականութեան մէջ ուր կը բացած է փայլել փայլուն չղեղով և կրցած է մղել զայն յառաջ թէպէտ շատ անգամ վարդապետական տարակուսիներով ազդուած, այլ դրեթէ միշտ օգտակար ըլլալով անոր։ Անուանալի է այդ։

Այլ նակայն վարժարանը դժբաղդաբար անծանօթ ամրողջ հայ աղգութեան, մնացած է լքեալ վիճակի մը մէջ և չի փնտռուիր ալ բնաւ։ անսիրտ մոր մը ձեռք յանձնուած կատարեալ խորթ զաւկի մը նման։ Սրդ ատոր վրայ պիտի խօսիմ եւ այս տողերով և պիտի ջանամ ցուցնել թէ որքան արժանաւոր է ու իրաւացի այդ հատատատութեան այն խոյր համբաւը որ գրաւած է բոլոր զինքը ճանչցողներուն (արտաքուստ միայն) սիրան ու հոգին և թէ երբ կը պարծի իրը առաջին ու առաջնակարգ դպրոցն հայ աղգին, որուն վկայականները համահաւասար են Լէյբէ վկայականներուն, որքան օգուտ ունի աղգին։

Կ'երթաք Վենետիկ, կը մտնէք ai Cormini թաղը, ու ահա դիմացնէդ կը բարձրանայ հսկայ չէնք մը, ամրողջ քարէ, իր գեղազարդ սիւներովը ու իր ահագին մուտքով՝ որուն ճակտի հիւսուածքէ տախտակին վրայ կը կարդաք գրուած խոշոր տառերով.

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄՈՒՐԱՏ-ՌԱՓԱՅԷԼ

Ներս կը մտնէք. սիւնազարդ ահագին բակ մը, ծաղկալի. սիրուն պարտէզ մը, մարմարեայ սանդուղներ, չքեղ ապակիներ, չքեղ դուռներ, չքեղ զարդերով լի չքեղ սենեակներ կը գրաւեն զբաղչուտով, կը հմայուիք վայրկենի մը մէջ ու ալ կը սկսիք երանիներ թափել ձեր բերնէն հոն պատսպարուող մանկուտն, մանաւանդ երբ այս ամէնուն վրայ ալ կ'աւելցնան վարդապետի մը ձեւակերպելասիրալիր ընդունելութիւնը, մտացածին նկարագրութիւններով պարուրեալ։ Եւ կատարելապէս համոզուած բարձր արժանեաց տէր հատատութեան մը այցելած ըլլալնուդ, դուրս կ'ելնէք և ալ անկէ վերջ միտակ բանը որ կ'ընէք այդ հատատութեան մասին, ամէն առթներու մէջ գրաւոր կամ բերանացի դատուոներ թափելն է միմիայն։

Ախտա, չէք անդրադառնար որ արտաքինը, նիւթականը, քարերը ու պատերն են միայն ձեր տեսածները։ Իսկ դպրոց մը անունցմէ տարբեր բան մ'է կարծեմ։

Ներս մտէք անգամ մը, գաղափար մը ունենալու համար բարոյական ու նիւթական կեանքին վրայ, տեսէք, վայելեցէք ներքին վիճակը, ալ այն ատեն շքեղութիւնները կը փախին առջեւնուդ շուտով, կը զարմանաք տեսնելով այն առողջ-հիւանդները, կրթեալ-անկիրթները, կրօնաբեր-սկեպտիկները։

Մուրատ-Ռափայէլ վարժարանը 50ի չափ աշակերտներ ունի ներկայիս, բաժնուած երեք կարգերու, լսելի երեք չրջաններուն համապատասխանող, որոնցմէ դուրս կայ նաեւ երրորդ նախապատրաստական դասընթացք մը։

Այս ամէնուն դասախարակութիւնը յանձնուած է անուրջի մը, ուսումնապետի մը, փոխ-անուրջի մը՝ որոնք Ս. Ղազարու կղզիէ ընտրուած վարդապետներ են, ու ամէնէն խիստերը, որք չեն լսած մանկավարժութիւն անունն անդամ։ Երկար տարիներ փակուած վանքին պատերուն մէջ, մոռցած թէ ինչ ըսել է ծնողք, ընտանիք, եղբայր, քոյր, սէր, համակրութիւն, դուրս կը կացակեն յանկարծ և կ'անցնին Մուրատ-Ռափայէլի մէջ աշակերտներ կրթելու և դասատարակելու։

Ես կը դողամ այդ ծանր բառին առջեւ, Մուրատ-Ռափայէլի անուրջէնը կը ծիծաղի...։

Այդ երեք վարդապետներէն վերջը կան նաեւ երկու հսկողներ որոնց պաշտօնն է հսկել աշակերտաց վրայ կանոններու, այն դժուարատար կանոններու լաւ պահպանման համար։ Այս վերջացող տարեշրջանին մէջ ասոնցմէ մին Իտալացի էր ու միւսը Զուիցերացի։ Երկու ազգ, երկու կոչ մարդիկ որոնք ամէն վարդեկան պատժելու պատրաստ, աչքաբաց կեցած են աշակերտի մը պակասութիւնները տեսնելու ու դայն անարգելու, կշտամբելու, անպտնիւ խօսքերու ու նախատանաց տարափի մը տակ ողողելու համար աշակերտը, որ լուռ պարտի մտիկ ընել առանց արդարացնելու ինքզինքը։ Եւ քանի որ աշակերտք կատարեալ չեն ու կատարելապէս ի գործ դնել կէտ առ կէտ չեն կարող բոլոր այն բիւրաւոր կանոնները որ կը ծանրանան իրենց վրայ, շատ անգամներ կը պակսին բնականաբար և ամէն մէկ պակասէնուն կը կրկնուին միւսնոյն անողնիւ վարմունքները՝ որ կը ջլատեն ամէնէն աշխատասէրն անգամ. ու այդպէս կը լեցուին օր օրի աշակերտք բիւր արհամարհոտ զգացումներով՝ նկատմամբ իրենց կեանքին ու կամաց կամաց կը սկսին ատել տեսուչն ալ, հսկողն ալ, ուսումնական ալ, վարժարանն ալ, դասն ալ, կեանքն ալ ու կը լինին յոռետեսներ, յոռետես տնտասներ։

Հսկողի մը կողմէ եղած զրկանքի մը մասին տեսչութեան եղած գանգատներն ալ միշտ անպտղի կը մնան և առանց հարց ու փորձի, առանց քննութեան միշտ, արդար կամ անարդար, աշակերտը կը դատապարտուի, կը նախատուի, կը պատժուի։

* * *

Մուրատ-Ռափայէլի աշակերտաց տրուած մնունդը շատ լաւ կը համատասխանէ այդ իրենց սկզբունքին, քանի որ իրը մնունդ իրենց տուածը շատ հեռի է իրը այն կարենալ ծառայելէ։ Այս կէտը անկարեւոր համարողներ պիտի ըլլան։ Ու պէտք են գիտնալ սակայն թէ մնունդը գիշերօթիկ վարժարանի մը մէջ, և մանաւանդ Մուրատ-Ռափայէլի պէս գիշերօթիկի մը մէջ ուր աշխատութիւնը շատ աւելի տաժանելի ու ծանր է բաղդատմամբ ուրիշ վարժարաններու, ունի իր մասնաւոր, ամենամեծ կարեւորութիւնը և, թերեւս նոյն իսկ միակ զօրաւոր միջոցն է խոր աշխատութեանց օգնող։

Առանց իմնելու մանրամասնութեանց, թուելու համար աշակերտաց տրուած կերակուրներուն անհամութիւնն, անբաւականութիւնը, պիտի բաւականանամ ընելով միայն որ գրեթէ ամէն իրիկուն ճաշէն կէս կուշտ կ'ելլան։ Վասն զի նոյն իսկ հացը չափով է հոն ու բաղդատմամբ տղայոց տարիքին ու յոգնութեան խիստ անբաւական։ Ու այդպէս յոգնած աչքերով, յոգնած մտքերով հաղիւ անքնունդ կերակուրի պնակ մը լափած՝ Մուրատ-Ռափայէլի աշակերտը կերթայ խոր յուզման մը մէջ բարկութեան անէծքներ պոռթկալով ու կը մտնէ իր խուցը, մթութեան մէջ որուն դուռը վայրենապէս կը գոցուի հսկողին բանալիին տակ։

Հետեւեալ առաւօտուն երբ կ'ելնէ քիչ մըն ալ աւելի տկար կը դդայ ինքզինքը։ Ահա ինչու Մուրատ-Ռափայէլի աշակերտք կայտառ արտաքուստ տեսքով, հիւանդ են ու տկար ու վախտամէնքն ալ ներսէն։

Դալով բարոյականին, առանց իրողութիւնը երկար բառի ծաւծմելով, «խնձձանքի բառերու մէջ պրպրելով դուրս նետելու», պիտի ըսեմ մէկէն թէ բարոյականի զօրաւոր հոսանք մը չի կայ Ռափայէլ վարժարանի մէջ։

Բարոյականութիւն ընելով չեմ ըմբռներ ես միմիայն անվայել հեշտանքներու մէջ թաղուիլը կամ արիկայութիւն նկատուած արարքներ ի գործ դնելը. այլ և պակասութիւնը... նկարագիրներու և ճշմարիտ մարդուն յատուկ ուղղամտութեան, կողմնակալութիւնը, անճշմարտասիրութիւնը, կեղծաւորութիւնը իր տեսակներով, ատելութիւնը ու նախանձն։

Արդէն վարժարանը կառավարելու համար իրմէ անուրջէն հոն դրուած անձը իր բոլոր ուժը ու յոյսը դրած է կարգ մը անուրջէն տղայոց, լղճուկ, անկարագիր, տմարդի տղայոց վրայ որոնք ի փոխան սիրալիր խոտուումներու ու անոյշ խօսքերու օրը մէկ քանի անգամ կը վաղեն իր քով իմացնելու համար իրեն թէ ինչ դարձաւ վարժարանին այս կամ այն կողմը, թէ այս ինչ աշակերտը ինչ ըսաւ այն ինչը ինչ ըրաւ։ Եւ ինքը իրը ճշմարտութիւն կ'ընդունի անոնց տուած լուրերը և առանց նկատի առնելու թէ շատ անգամներ անձնական թշնամութենէ յառաջ եկած զրպարտութիւններ կ'ըլլան, կը պատժէ, կը սաստէ ամբաստանուած աշակերտը առանց հարցաքննելու և չատ անգամ նոյն իսկ առանց իմաց տալու անոր որ հակառակ պարագային թերեւս ջանար արդարացնել ինքզինքը։

Ու այդ տղաքը, որոնք կերպով մը օգնիչ կըլլան անուրջէնին, ամենէն լաւերը համարուած են միշտ վարժարանին մէջ, ամենէ բարիները և ինչ որ ամենակարեւորն է, բարի վարք ունեցողները։

Հոն բարի վարքի տէր է այն աշակերտը, որ գլխիկոր ու անխօս յամրաքաղ կը յառաջանայ անդադար, սուրբի մը նախանձը շարժելու չափ անմեղ երեւոյթով մը սր օրը տան անգամ կ'աղօթէ, որ ո՛չ կը վազվզէ ո՛չ կը ժպտի, կեղծ լրջութեամբ մը համակուած «միշտ գլխիկոր մը ունի իր առջեւ զոր չատ անգամներ և ոչ իսկ կը կարդայ և վերջապէս այն՝ որ ապուշ մըն է, բաւական բովանդակ լայնատարր նշանակութեամբ։

Իսկ վայ անոր որ անկեղծ է և ազնիւ, որ եռանդուն է ու այնոյժ, որ կը խաղայ համարձակ, կը խօսի համարձակ ու անշողոքորթ կը բողոքէ իր դէմ եղած զրկմանց, շուտով բոլոր պաքներ իրեն կ'ուղղուին և վայրկենի մը մէջ անբարեկիրթ, բարի վարք չունեցող կը յորջորջուի։

Հետեւանքը պարզ է։ Նոր եկող աշակերտ մը երբ դեռ անկաղմ է իր նկարագրով տարիքի նուազութեան պատճառաւ, տեսնելով իրաց այս ընթացքը, եթէ բնականէն զլուխը ցած ու լուռ բնաւորութիւն մ'ունի, կը հրեռի իր վիճակին լաւ ընդունելութիւն գտնելուն վրայ ա՛ւ կը ջանայ կրկնապատկել դայն որքան կարելի է շուտ, իսկ եթէ ընդհակառակը, աչխոյժ է, կը սիպոռի չուտով մարել իր կրակը և հետեւիլ լաւ «բարի վարք» ունեցող իր ընկերներուն օրինակին ու ալ չխօսիլ քնաչ և կամ խօսիլ միայն շողոքորթելու համար այս կամ այն վարդապետը, և կը սկսի հաճելի ըլլալու համար աղօթել, քաւութիւններ ընել, կեղծել, այդպէս ընողներուն ընդունած գովեստներուն ինքն ալ արժանանալու պարզ նպատակով մը ընելով։ Եւ արդէ՛նք...։ Սրդինքը պարզ չէ՞ ինքնին։

Մատաչ տղան, մատաչ հոգւով, մատաչ մարմնով, որ դեռ նոր կազմուիլ պիտի սկսի, օրօրուելով երկար տանն, հեռու իր ծնողաց, աղգականաց, աղգակցաց ո՛ և է մէկ անկեղծ յարաբերութենէն, միշտ պարփակուած հոն, խմորուելով այդ դասախարակութեան աղդեցութեան տակ, հիւանդ կ'ըլլայ բարոյապէս, մինչ մնունդի, պտոյտի, հանդիսոյ պակասութեանց հետեւանօք ալ հիւանդ կ'ըլլայ մարմնապէս, ու այսպէս Մուրատ-Ռափայէլի աշակերտք, — հաղուագիւտ բացառութեամբ — ընդհանրապէս, հիւանդ բարոյապէս, հիւանդ մարմնապէս, տխեղծ, տկար, անկարագիր անհատներ, դուրս կը ցատկեն, յոգնած չափէն աւելի ու ալ անկարող այխարհի մէջ ապրելու ծանրագոյն բեռը քաջութեամբ իրենց ուսերուն վրայ կռելու։

Ահա այդ դպրոցին օգուտը։

ՄՏՐԱԿ

ԵՐԿՈՒ ՏՈՂ

Իր անտեսական հռչակաւոր տեսութիւններովը ծանօթ խմբագիր մը, նուերուն և հիներուն մասին յարուցուած խնդրի մը ինք ալ խառնուելու փափաքով, իր մէկ «ծանր» յօդուածովը նուերուն և հիներուն մէջտեղ տասնոցի ճիշկատակային զուարճալի խաղեր մը ընելով, խոշոր արամաբանութիւններ գլուրելու ճիգերէն բռնուած, քանի մը քար փորձած էր նետել չորս կողմին, իրեն չվայլող ողորմելի մեծխօսկութիւններ թաղնելով խելապատակին անկիւնները։

Սաւաբական և կրթական քանի մը կոտր փրթուած խօսքեր քով քովի փակցնել մը միայն գիտցող խմբագիրի մը այս զուարճալի ինքնահաւանութիւններուն, խնդալ միայն կը մնար բոլոր ասոնց կողմէ, որոնք գիտեն քիչ մը թէ ո՛րչափ թեթև կը կշռեն այդ բարձրաթռիչ ճոռոմաբանութիւնները, որոնց ամէն անգամ մտիկ ընելու և պատասխանելու պէտքը չի դպար մարդ։

Միայն, այս պատեհութիւնամբ, ռամիկ ժողովուրդին աչքը մանելու փափաքովը վառուած և «ոլորտաճաշ «ծանր» յօդուածներ գրող խմբագրի մը մտքին պատասխանութիւններուն իրը պատասխան պիտի ուզէի ընել որ, այն օրէն, երբ կրցայ ազէկ մը հասկնալ թէ ինչ խառնակ հոլեր կը վրչին երբեմն նիւթէ նեղուող և ակուսի ցաւ ունեցող խմբագիրներու գանկին մէջ, սկսայ չհեռաքրքրուիլ խմբագրական գրասեղաններու առջեւ վարկենարար ցափառուած թեթեւութիւններով, որով, ես չեմ զբաղիր այդ տեսակ արեւցքներով և չե՛մ պատասխաներ անուց։

ԵՆՈՎՔ ԱՐՄԷՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Ելեկտրական-ՐԷՆ և էր ելեկտրականները. —Հրաշք լոպտերներ.— ԸնդՁովեայ նաւակներ։

Ելեկտրականութիւնը և իր մասուցած բազմակողմանի ծառայութիւնները, դարաւերջիկ նորանոր գիւտերն ու հրաշալի պէսպիսութիւնները գիտական աշխարհի փառքը կը կազմեն արդարև։

Վոլթա՝ Իտալացի բնագէտը գտրուտ առաջին տարիներուն մէջ հնարեց հրաշալի դարձիք մը՝ որով կրցաւ ելեկտրականութիւն յառաջ բերել առանց չփումի։ Եւ ահա այն օրէն ելեկտրականութեան հոսանքը զբրեզ տարբ մը և նոր ոյժ մը դարձաւ գիտուններու ձեռքին մէջ և հետզհետէ կատարելագործուելով՝ գեղակչեց ու յաղթանակեց չղեղի և ուրիշ ամէն ուժերու, որով կը գործեն ամէն մեքենաներ և նեսի արդիւնութեամբ կ'ընթանան վայրաշարժներ, թրէնվայներ, հեռագիրներ, կը լուսաւորեն ամբողջ դիւղեր ու քաղաքներ։

Ո՞վ կրնայ ուրանալ մանաւանդ ելեկտրական հրաշք լոպտերներու (lampe à incandescence) մատուցած ծառայութիւնները նաւուղիներու համար։ Դարաւերջիկ նաւաղը, չնորհիւ այս հրաշալի գործիքին, վստահօրէն և անողնիւղ կը ճամբորդէ այսոր դիշերային խոր աղջամուղջին մէջ իրը օր արձակ լուսաւորելով անհուն ովկիանոսին վրայ մէկ քանի մղոններու ուղղով և լայնկիկ դիծ մը, ընդ որ անվնիներ կերպով կը փեռնկէ կ'անցնի սատակելով ամէն խութերու և փրփրայոյզ ալիքներուն։

Պէտք է դիտանք ուրեմն թէ Վոլթայի, Վոլտաթընի, Հէնրիի և ուրիշ նորագոյն զանազանակերպ ելեկտրական բարդերը ունին զանազան կիրառումներ որոնք չահեկան ու հետաքրքրաշարժ են։ Ելեկտրական զօրաւոր հոսանք մը զոր օրինակ, եթէ անցնի մետաղային կարճ ու բարակ թելէ մը, կը տաքցնէ զայն այնպէս որ կը վառէ և մինչև անգամ կը հալեցնէ։ Լամպոկին որ այնչափ լաւ հաղորդիչ մետաղ մը չէ, ամենէն լաւ հաղորդիչն եղող արծաթէն աւելի կը տաքնայ։

Վիրաբուժութեան մէջ յաճախ գանազան գործողութիւններու համար կը նեղանան ելեկտրական հոսանքով կարմրցած Լամպոկիի թելեր։

Ելեկտրական էրէրէ մը դրեան և ձեռական երկու հաղորդիչ ծայրերը որչափ ալ իրար մօտեցուին, չեն կրնար կայծեր արտադրել վասն զի բնականները բաւականաչափ քանակութեամբ ելեկտրականութիւն չունին։

Եթէ երկու հաղորդիչները այնչափ մօտեցուին որ իրարու դպչին և յետոյ դարձեալ հեռացուին, այդ միջոցին միայն փոքրիկ կայծ մը կրնան յառաջ բերել։ Սակայն եթէ մի՛չեալ երկու հաղորդիչներուն ծայրերը ածուխէ գաւազանիկներով վերջացած ըլլան, անոնց իրարու դպած տանը խիստ փայլուն լոյս յառաջ կը բերեն, վասն զի այս ածուխէ գաւազանիկներուն ծայրերը լմնոակիի բարակ թելին պէս կը կարմրին ու կրակ կը կարին։ Եւ եթէ այս գաւազանիկները սասինանարար իրարմէ հեռացուին, կը ցնցուին խիստ վայլուն լուսոյն աղէզ մը որ իր շուրջ կը տարածէ ակնախտիպ և շլացուցիչ լոյս մը։

Այս լոյսը կրնայ տեւական ըլլալ եթէ ելեկտրական հոսանքը միեւնոյն ատիճանով չարունակէ և երկու ծայրերու հեռաւորութիւնն ալ անփոփոխ մնայ միշտ։

Ճիշդ այս դրութեամբ շինուած են Ավենի, Էմիսկնի և Մաքսիմի հրաշք լապտերները, որոնք Գարտելի լամպարներուն տանտաղատիպը լոյս կուտան,

* * *

Ելեկտրական հոսանքի կիրառութեան գլուխ գործոցներէն մէկն է նաև ընդՁովեայ նաւակը որուն մեքենաները օդապարիներու դիմին պէս ելեկտրական հոսանքի միջոցաւ կը շարժին։ Այս անընկղմելի նաւակները (bateau insubmersible) ճիշդ ու ճիշդ ոսսանանկի կկոցին ձեւն ունին, գրեթէ 4 մեթր երկայնութեամբ և 1 մեթր լայնութեամբ. և մեքենայի միջոցաւ առած կամ պարպած ջուրի քանակութեան համեմատ կը սուզուին կամ կը բարձրանան ծովերու յատակները, կամ ատիճանաբար մէջտեղուանքը և կամ նոյն իսկ մակերեսը։

Ելեկտրաշարժ մեքենան փոքրիկ տեղ մը գրաւելով, կեդրոնի ապակիփեղկերով գոցուած խցիկին մէջ կը-նան քանի մը անձեր պարակուիլ և իրենց յանդուգն խուզարկութիւնները կատարել ծովու զանազան խաւերուն մէջ, և երբ թարմ օդի պէտքը դգան, մակոյկը թեթեւցնելով՝ ձուկերու շնչառութեամբ թեթեւնալու կամ արտաշնչմամբ ծանրանալու բնական երեւոյթին համաձայն՝ կը բարձրանան դէպ ի ծովուն երեսը և ապակիփեղկերը բանալով կը նորոգեն անոր ապականած օդը։

Այս կարգի նաւակները որ չատ ալ թեթեւ են, այսօր մեծամեծ ծառայութիւններ կը մատուցանեն մանաւանդ փոքրիկներուն պահուն, իրենց աղատարար կայծակի արագութեամբ հասնելով վանդակներու օգնութեան։

ԿԱՐԱՊԵՏ ՏԷՄԻՐԵԱՆ

Կեռ։ Փաղ

ՕՏԱՐ ԷՋԵՐ

ՍԷՐԸ

Սէրը ծաղիկին առաջին սիրահարն է։ Մանկամարդ աղջիկներուն համար անիկա կէս-մարած կանթեղ մըն է, ուրեմն ինչպէ՞ս կ'ուզէք որ անոնք փիթիին։

Դժբաղդ սէրը, այր մարդուն համար, առանց սիրոյ հաճոյքի պատրուակ մըն է։

Սէրը սիրուհի մը պէս խիղճս և երկչոտ է միանդամայն։

Սիրահարը ջայլամի մը կը նմանի ու կը կարծէ թէ չեն տեսներ զինքը, մինչդեռ ինք ուրիշները չի տեսներ։

Մայրական սէրը բնաղդ մըն է, բայց կան նաեւ բնաղդներ որք ատուածային չունչ մը ունին։

Սիրածներուս նախանձը յարդանք մըն է մեզ։

Սոխակին երգն ու կատուին մլաւիւնը, հաւասար զգացումներ յայտնող երկու տարբեր արտայայտութիւններ են թէև զիրար երբեք չեն հասկնար։

Անտարբերութիւնը ճահիճներու վրայ բուսնող մինոակեաց ծաղիկ մըն է։

ՔԱՐՄԷՆ ՍԻԼՎԱ

Թարգ. ՄԱՆՈՒԿ ՊՕՕՃԱՃԵԱՆ

ԽԱՐԻՇԻՅԼ

ԳՕԼՕՄՊԻԱ-ՎԻՆԼԶՈՒԷԼԼԱ.—Միւսթէմիալ Ամէրիկանին Շըմալի պարը մուհիթը Աթլասի ոսնամասսընին Նալթաքէտ իբրա իթմէքտէ օլառուը մանօվրալարը թաթիլ էթմէսի իչուն էմր վէրիմիշ տիր. պու քէֆիլիէթ՝ Բանամա պէրպարնտաքի վուգուտաթը թաագիպ խէնդէրին ֆէվգէլատէ նազարը արգգաթընը ճէլպ էյլէսի։ Պու ոսնամա՝ Միւսթէմիալ Ամէրիգանին ճէնուս թարաքնտա պուլունան Համբոն Բոտա կիթմէք իչուն էմր ալմըշ տըր. ոսնամանին Բանամանէ հազրն պէօյէ պիր ուրէ կէօնտէրիմմէսի՝ էվրորալըարին ճէնուալի Ամէրիգա իշլէրինէ միւտախէլէ իթմէսինէ Միւսթէմիալ Ամէրիգա թարաքնտան միւսատէ օլունմահահաճաղընա պիր իշարէթ ատտ օլունուհօր. ճէնուալի Ամէրիգատան կէլէն խապէրլէր՝ Վաշինկթօն մէհաֆիլը ըէմիկէսինտէ թէլաշը մուճիպ օլմուշ վէ պէրզան իւզէրինտէ ումումի պիր մուհարիպէ զուհուրընտան գօրգուլմագտա պուլունմուշ տըր։

ՁԻՆ.—Բրէնտ Զօն՝ Ամանհաուէ ազիմէթ իսէն Զին մուրախասընընի ռիհաստիթինտէ պուլունտուղը հալտէ նաբօլիհէ վասըլ օլմուշ տըր։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ.— Ամսթէրտամտան եազըլարընա կէօրէ, Ռէյս Քրիկէր՝ Թրանսվալ մէսէլէսինին էյի պիր նէթիճէ հասըլ իսէճէկինտէն գավիկէն իւմիտվար պուլունտուղունը պէտան վէ Պօէրլէրին մուգավիմէթտէ տատտ զիհատ սէպաթ էթմէլէրինի թավսիյէ էյլէմիշ տիր։

ԼՕՐՏ ՐԻՉՆԷՐԻՆ Բրէթօրիատան եազարընա կէօրէ, պիր Ինկիլիզ միգրէդէսի էֆրէնտի օգոստոսուն 19 ընտա Պլէրքատօրը ճիվարընտա Վասալ նէհրինի կէչմէք իւզրէ պուլունան Պօէրլէր իւզէրինէ հիճում իթմիշ տիր, Ինկիլիզլէր 18 Պօէր էսիր ալմըշլար վէ 9000 ֆիշէնք, 80 արապա վէ քիւլիէթլի հայվանաթ զապթ էթմիշլէր տիր։

ՀՕԼԱՆՏԱԼԻՐ պիր՝ բահիպ Իւմիա Պուլունտնա պուլունան Պօէր ասքէրլէրինի կէրի չաղըրմասը իչուն բէճա իթմէք իւզրէ, ժէնէրալ Պոթաեի պուլմաղա կիթմիշ տիր։

ՍԸՐԹԻՍԹԱՆ հիւքիւմէթի իլէ Բաբալըգ արասընտա ճէրէեան իսէն միւզաքէրաքն նէթիճէսի մէղէպէ միւթէալիգ իշլէր իչուն պիր մուահէտ ագարնա եազըշմըշ տըր։

ՖՐԱՆՍԱ. բէիսը հիւքիւմէթի հազրէթլէրինին ռիհաէթինտէ ագա օլուհան վիւքէլա մէճլիսինտէ, Ռուսիա Իմբէրաթօր վէ Իմբէրաթորիցասը հազրընը Տիւնքերք, Բօմբէն վէ Բէյնտաէ սուրէթը գագուլի բրօկրամը գարարլաչարբրլմըշ տըր. պու գարարա կէօրէ, բէիսը հիւքիւմէթ Մ. Լուպէ հազրէթլէրի՝ բէֆագաթլարընտա հէյէթը վիւքէլա ազասը, մէճլիսը Աման վէ Մէպուսան Բէիսլէրի վէ մահլէթինտէ չընմի տէնդի ֆիլօսը պուլունտուղու հալտէ, Զար վէ Զարիձա հազարաթընա բէսմը խօշամէտիի իճա իթմէք իւզրէ, Տիւնքերքէ ազիմէթ իսէճէք տիր. ապահ թաամընտան սոնրա, Զար վէ Զարիձա վէ Մ. Լուպէ հազարաթը՝ չէնրը մէզքիւրէն հարէքէթլէ Թօմսիէն գասրընա կիտէճէքլէր տիր, էրթէսի կիւնի Զար հազրէթլէրի՝ պէօհիւք մանօվրալարընն սոն զըմընտա հազըր պուլունաճագ տըր, Զար վէ Զարիձա հազարաթընն Ֆրանսատէ մուվասլէթլէրինին տէօրիւնճի կիւնի պիր բէմը կէչիտ իճրա օլունաճագ, վէ պունուն խըթամընտա, Բէիս Լուպէ հազրէթլէրի թարաքնտան Բուս միւսաֆիրլէրի չերէֆինէ պէօհիւք պիր զիհաֆէթ չէքիլեճէք վէ պու զըհաֆէթտէ մէճլիսը Աման վէ Մէպուսան գալէմէրի հէյէթլէրի՝ վէ հէյէթը վիւքէլա ազասը տասի հազրը պուլունաճագլար տըր։

ԼՕՆՏՐԱ. ճիվարընտա զահէթ պէօհիւք պիր անպարտան աթէշ զահուր իսէրէք եէսի գաթտան իպարէթ օլան էպնիյէտ՝ տէրունինտէ պուլունան էշեա իլէ պէրապէր քեամիլէն միհթէրիգ օլմուշ վէ սէօնտրմէէ չալըշան թուլումպաճըլար՝ պէն տիւրլի միշքիլաթիլէ աթէշէն էթրաֆա սիրաէթինտէ մէյտան վիրմէմիշլէր տիր. նիւֆուսա թէլէֆաթ եօգ իսէ տէ, խասարաթը մատտիյէ պիր գաչ միլիոն ֆր. գըյմէթինտէ թագտիր օլունմուշ տըր։

ԻԹԱԼԻԱ. գրալ վէ գրալիչասը հազարաթը՝ Օնէկիա ճիվարընտա Օթօմօպիլ արապասընա բագիպէն պիր թէնեզվիհ ֆիրա իթմիշլէր տիր։ Բագդօնինթինտէն սասթ Ցոտ հարաքէթլէ վէնթիմիկիա, Օնէկիա, Նալա ճիվարարընա կիթմիշլէր վէ եինէ այնի եօլ իլէ տէօնէրէք 14 սասթ զարիքնտա 220 միլ մէսաֆէ գաթ էթմիշլէր տիր։ Օնէկիա գուրպինտէ խանէատանը Գրալի վէ մարկէթլէրի զըր օրթասընտա թասամ էթմիշլէր վէ քէնարլէրին ուզագտան սէյր իսէն քէօյլիւլէրէն պաղըարընա տաբի սթիկէլէր պախ էթմիշլէր տիր։

Նալա գալէալարընը կէզտիքլէրի զէման, Գրալիչա հազրէթլէրի՝ զարուրէթտէ օլան պիր իիթիկար գասընը մուավէնէթինէ եէթմիշ, վէ մուախէրէն գալէալար գօմանտանը իլէ Գրալ վէ Գրալիչա հազարաթը թանըմագընը էրէեիճէ միւտատէթ գօնուշմուշլար տըր։ Գրալ վէ Գրալիչանը կէզտիքլէրի չէհրլէր էհալիսի՝ քէնտի չէհրլէրինի զիհարէթ իտէն՝ հիւքիւմատարլարը օլուուղունա վազդիթ օլուուգլարընտան, խանէատանը Գրալիեէ գարշը ֆէվգէլատէ ալահը հիւրմէթ վէ մուհասապէթ իշլար էթմիշլէր տիր։

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱՆԸՆ Բէքլին սէֆիրի Սըր է. Սէթթ՝ Զու Զաուտա գալը օլունան միսիոնէրլէրին գաթիլէրինէ վէրիլէն ճէզալար իճրա օլընմատըգճա, Ինկիլթէրա տէվլէթլէրինին ասքէրինի Զինտէն կէրի չաղըրմագ իչուն վէրտիեի գարարը եէնիտէն թէպտիլ մէճպուր օլաճաղընը Զին ֆէվգէլատէ մուրախասարընա պէեան էթմիշ տիր։

—Զինտէն կիտէն Ինկիլիզ ասքէրինին եէրինէ եէնի ասքէր կէլմէքտէ տիր։ 1կէնճի Սիիս ալայընը իւչ պէօլիւկի՝ Պիւմալը ասասքիրին ալթընը ալանընան պիր պէօլիւք՝ միրալայ Ալէքսանտրին եէրինէ Բէքլին գոմանտանլըզընա թայէին օլունան միրալայ Բէրրինին թահթը իտարէսինտէ օլարագ Բէքլին վասըլ օլմուշ տըր։

Ինկիլիզլէրին եէնիսէն Զինէ ասքէր սէվգ էթմէսի՝ Զին մէհաֆիլը բէսմիյէսինտէ իսօշնուտասուղլուղը մուճիպ օլմուշ տըր։

—Ամիրալ Սէյմուրը ասնճագ զըրնլըը պուլունան Սէնթիւրիէն՝ Բէքլին իւզէրինէ կիտէն պահրիյէ ասասքիրինտէն 750 քիշիի համիլէն Բորթսմութա վասըլ օլարագ ֆէվգէլատէ հիւնիւ գապուլա մազհար օլմուշ տըր։ Պու ասքէրտէն 24 քիշի՝ Բէքլին սէֆէրի էնտասընտա թէլէֆ օլմուշ իսի։ Ամիրալ Սէյմուրը գարշըլամագ իչուն պահրիյէ նազըրը վէ պիր խայը իւմրան պահրիեէ՝ վաբօրլար իլէ «Սէնթիւրիէն» ղըրկըլըզընը միւվասէլէթինտէ, մէզքիւր վաբօրը իհտիա էթմիշլէր տիր։ Ամիրալ Սէյմուր՝ Զին ահվալընա տաիր օլունան պիր սիւվալէ ճէվապէն տէմիշ տիր քի, «Սիզ Ինկիլթերատա Զին վէգաեինէ պիզտէն տահա էյի վազբիսընը։ Զանն էթմէմ քի, Զինտէ իշլէր էսքի տերէճէտէ գալմըշ օլսուն, Պէնիմ էֆքէարըմնա հալը հազրատա Զինտէ միհիմ պիր գուվվէթ պըրագմագ էլզէմ տիր։ Պու կիւն Շանկ-Հայատան ասքէրլէրի էճքմէք մուվաֆբդ օլամագ։ Զին՝ պու ռագբդատա իքի սէնէ էվվէլքի հալը սիւքիւնէթտէ տէեիլ տիր։ Խանէատանը Իմբէրաթորինին պու սոն պահարատա Բէքլինէ ավէտթ էտէճէկինէ տաիր թէէմինաթպոշ պիր չօգ սէօզլէր իշլիթմիմ, հալ պու քի, պու խուսուսատա չօգալարը շիւպհէ էթմէքտէ տիրլեր։»

ԶԱՐ հազրէթլէրինին Ֆրանսաեը զիհարէթինտէ, Շըմալ սէնիղինտէ տաիի թահթ էլ պահր թօրբիօլար՝ մանօվրալար իճրա իտէրէք, ումուրը պահրիեէտ վազը օլան թէպտաիլաթը ֆէվգէլատէ վէ Ֆրանսզ գուվվէվի պահրիյէսինին հալ օլտուզու գուվվէվի միւսսիրէ Իմբէրաթոր հազրէթլէրինին նազարը արգգաթընա արզ օլունաճագ տըր։

Ամման մահպուսաթը՝ Զարըն զիհարէթինէ բէք ազ էհէմիյէթ վէրիւօրլար, պու վէսիլէ իլէ տէ Սամանա վէ Ռուսիա պէյնինտէքի բէվազրը տասրթանէսէն բէք զիհատ պահս էտիւորլար։

—Պօէր թարաֆտարլարը՝ Զարըն Ֆրանսաեը զիհարէթի էսնասընտա մուհարպպեեէ նէթիճէ վէրիլմէսի իչուն Միւշարիլէյին թէվասսութունը բէճա իսէճէքլէր իմիշ։

ՍԱՄԱՆԱ. ՎէԼԻՍԱՀՏՐՆԷՆ Ինկիլթէրաեը զիհարէթ էթտիեինի եազմըշ իտիք։ Պու տէֆա Միւշարիլէյ՝ մանյէեթի իլէ պէրապէր գաթարը մանասուրա Տամընիեէ կէլէրէք Լօրտ Բօզպերիեի զիհարէթ էթմիշ տիր։ Միւշարիլէյ հազրէթլէրի՝ Լօրտ Բօզպերիեէ 3-4 կիսն միւսաֆիր գալարգտան սոնրա Սգօչիատա ավճընը իսէճէք տիր. Սգօչիատան ավտէթինտէ տասի, Ամանեա Իմբէրաթորունը միւսաֆիր գապուլ էթմէք չէրէֆինէ մազհար օլմուշ պուլունան Լօրտ Լանսդաէլ միւսաֆիր գալանագ տըր։

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ. գրալիչասը Գօրէնհակա միւվասէլէթլէ բէսէրլէրի Գրալ հազրէթլէրի թարաքնտան խոթիդպալ օլունմուշ տըր. Գրալիչա հազրէթլէրի՝ էհալի թարաքնտան ֆէվգէլատէ պիր չէվգ իլէ ալագըշմանը վէ ագշամ թաամընը սերայը Գրալիտէ էրքանը ալէսի իլէ պէրապէր էթմիշ տիր։

ՔԻՅՐԹԱՌԻՆՏԱ. Ուրթիլնարլարը Օնս Լէհտ նամ կաղէթասը իտարէսանէսինէ Թրանսվալ պայրաղը չէքիլմիշ օլմազէ, Ինկիլիզ էհալիսի հիճում իտէրէք մէղքիւրպայրաղը աշազը ալմըշլար։

ԼՈՐԴ ՐԻՉՆԷՐ՝ Թրանսվալ վէ Օրանժատա մուհարպպէտէն էվվէլ մատէն իշլէթմէսինէ վէ արազի իչթիրասընա տաիր մէվճուտ օլան գօնթրաթլար հագգընտա պիր պէհաննամէ նէշր էթմիշ տիր։

ԱՒՍԹՐԱԼԻԱՏԱ. Ամէրիգա ուսուը իւզէրէ թէէսսիա օլունմուշ օլան սիլան թալիմանէլէրինին բէսը քիչասը իճրա օլունմուշ վէ Իլք Նըչանը՝ Ամսթրալիա մէմալիքի միւթէթէհէսի հարպիեէ նազարընը զէվճէսի Միսիս Ֆոբէսթը աթարագ հէսէֆէ խապէթ իթարմիշ տիր։

—Զինտէ պուլընան Ֆրանսըզ ասասքիրի գօմանտանլըզընա Միրալայ Մարչան թայէին օլունմուշ տըր։

«ԼՕԲԱԼ ԱՆԶԱՑԿԷՐ» կազէթասընին իշարընա նազարէն, կրանտ սիւչէս Օլկա Ալէքսանտրովնանին իպտիվանը մէրասիմնէ Ռուսիատա պուլունան Թրանսվալ մասլահաթկիւզարը տաիի տավէթ օլունտուղը իչուն, Ինկիլթէրա սէֆիրի՝ պու մէրասիմտէ հազըր պուլունմամշ տըր։

ԲէյԷս Բրիւկէրին միւսթէշարը խուսուսիի Մ. Հավէն՝ ախիրէն Զար հազրէթլէրի թարաքնտան Կայինատա գապուլ օլունմըշ տըր։ Մուսթաֆէյին միւթաագրպէն Գոնթ Լամսդորֆ իլէ տաիի միւլագաթ էթմիշ տիր։

ՏԻՒՐ ՏԸ ԳՕՐՆԱԼ Վէ ԱՅԳՐԻԳ ՐԻԽԻՍԱԱՍ.— Պու էնտատա Բէյթանը զիհարէթ էթմէքտէ օլան Ինկիլթէրա վէլիհասը տիւզ ը Գօրնվէլիս վէ Եօրդ իլէ զէվճէսինին զիհարէթինէ կէլէն Աֆրիգա եէրլիլէրի Բիւէսասը Պասութօլէնտա վէ Գամա հաքիմէրինին նէզարէթի թահթընա Տիւքին հուզուրընա գապուլ օլունմուշլար, վէ քէնտի եէրլի մամուլաթլարը նիւմունէլէրինտէն պիր չօգ հէտիյէլէրի Տիւք վէ Տիւշէս հազարաթընա թագտիր իլէ հէր պիրի քէնտի լիսանը խուսուսիրէրիիլէ պիրէր նութգ իրատ վէ Ինլիթրա հիւքիւմէթինէ արզը թէպտիյէթ էթմիշլէր տիր։

Պունդարա ճէվապէն Տիւք հազրէթլէրի զրալիցա Վիգթօրիանընն Աֆրիգա գապպիլ լէհինտէ հիսս էթտիեի մուհապէթտէն վէ քէնտի բէտէրինին տաիի այնը հիսսիյաթը թաշրմագտա օլուուղունան պահա էտէրէք, Աֆրիգա եէրլիլէրինին ահվալընտան Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինին մէմնունա օլուուղընը պէեան էթմիշ տիր։

Միւթէաղրպէն Տիւք վէ Տիւշէս հազարաթը՝ Բէյթ-Թաունտա պիր թէնեզվիհ իճրա էտէրէք Մր Սէսիլ Բոատ մէշհուր իգամէթկէահրընը Կրոթ Շուբրը զիյարէթ էթմիշլէր վէ օրատա թաատա ալըգօնմուշլար տըր։

Շէհիրտէ ֆէվգէլատէ չէնլիքլէր վէ թէնվիրաթ իճրա օլունմագտա տըր։

ԱԼՄԱՆԻԱ խանէատանը իմբէրաթորիսինին մաթէմինտէն սօլայը Ալման ասասքիրի մանօվրալարընտա էֆնէպի բրէնալէրտէն քիմսէ հազըր պուլունմահաճաղ տըր։

ՄԻԹԷՆԷՎԱԻԻ

ՈՒԵՈՒԶ ԻԼԼԷԹ.— Տոքթ. Գոնէր նամ Արէրիգալը պիր թաալիպ՝ Սէնթ Լուիսատ ուեուզ իլլէթինէ թաբթուլմուշ օլան պիր Զինլիեի թէտավի էթմէք իչուն ֆամիլեասընը վէ պէշ նէֆէր եվլասընը թէրք էթմիշ տիր։ Մուսթաֆէյին Տոքթ. Զինլի իլէ պերապէր չէհրին խարիճինտէ թէտարիք էտիլէն պիր խանէէէ չէքիլիպ խարիճ իլէ իսթիլմէը գաթ, վէ պու միւատէթ զարիքնտա ուեուզ իլլէթինի էեիճէ թէտգզգ իտէէք տիր։ Տոքթ. Գոնէր, քիւթուպանէսինի վէ պաղը էճզա իլէ ալէաթլարընը պէրապէր ալաճագ տըր։ Պու խարամէթի իճա էթմէք իչուն, Ամէրիգալը Տոքթէօրլէրտէն պէշ միւրաճաաթ էթմիշ իտի։

ԻԾԹԻԱԼ.—Նիս Եորդ դուրպինտէ Հէրթիմբրատա ատմիր եօլու խաթթը իւզէրինտէ թէճէմիս էթմիշ օլան մէվատտը միւշթէլիէ բարլաեուսպ 30 քիշի թէլէֆ վէ իւչ լօքօմոթիֆ բարչա բարչա օլմուշ վէ չէհրատ պուլունան խանէէրին ճամարը քեամիլէն գէրբլմըշ տըր։

—Օհիօ նէհրի իւզէրինտէ սէյր ու սէֆէր էտէն պիր վաբօր՝ գաեալարա չարբրլարագ զարդ վէ տէրունինտէ պուլունան 40 քիշի թէլէֆ օլմուշ տըր։

—Ամէրիգատա մէշհուր եէյլ տաբիւթինունը մէղուսլարընտան Մր. Իրվինկ Պրուքի վէ Մր. Ֆրէնսիս Հոլ նամ զաթլար՝ ատնիղ ալթընտա թէհարրիեաթ իճրասընտա իչէ եարար էն միւէսսիր պիր զրեա քէշֆ իտէրէք իմթիհանզընը ալմըշլար։ Ամէրիգա հիւքիւմէթի՝ պու զրեաեի Պրուքլին թէրսանէլէրինտէ տարէիանէսինէ Թրանսվալ պայրաղը չէքիլմիշ օլմազէ, Ինկիլիզ էհալիսի հիճում իտէրէք մէղքիւրպայրաղը աշազը ալմըշլար։

ԼՈՐԴ ՐԻՉՆԷՐ՝ Թրանսվալ վէ Օրանժատա մուհարպպէտէն էվվէլ մատէն իշլէթմէսինէ վէ արազի իչթիրասընա տաիր մէվճուտ օլան գօնթրաթլար հագգընտա պիր պէհաննամէ նէշր էթմիշ տիր։ Մուսթաֆէյին պու զրեաեի մամուլաթլարընը սրէնթ վէ մահէլլը մէղքիւրընն սոն տէրէճէ բիս վէ մուտրաբ օլաուղունու կէօրմիշ վէ մէրգում հագգընտա մուամէլէի գանունիյէ տէրտէսթի իճրա պուլունմուշ տըր։

ՖՐԱՆՍԱ. մէարիֆ վէ սանաիը նէֆիսէ նէզարէթի թարաքնտան սասրը սթիգա թէհարրիսինէ մէէմուր խիլմիշ օլան Մ. Մորիսանն Պասա վիլաեէթի տահրիլնտէ Միւնթէկիգ սանճաղընն Ճուխա նամ մէվգիինտէ իճրա իսէճէքի հաֆրիկասա բուխատի իթասը Պասը Ալիէան խիմիդան խիլմիշ տիր։

ՀՈՒՏՈՒՏՐ ԽԱԳԱՆԻՏԷ բասաբրթալարը վիզէ էթմէկուշ, միւսամահաքարատէ հարէքէտա ճէսարէթլէրի անլաչլան պաղը բասարթրի մէէմուրլարը հազրընա շիքանէտը հավի Խոյ վէ Սէլնա չէհպէնտէրլիեինէն թագտիմ զըբնան արիզէնին Պաղը Ալիճէ իճապը սերտէսթը միզաքէրէ իմիշ։

ՍԷԼԱՆԻԿ հապսխանէի ուսուսիսի կէնիլէթարիլինտէկէ գասար, չէհր խարիճինտէ պիր խանէ իսթիճարընա օլասընին հապսխանէ իսթիճագընա իրատէի Սէնիյէ չերէֆուսուտը պուլմուշ տըր։

ՊԷԼՕՎԱՎԱԳԱՐԼԷ. չըմնտաֆէր խաթթընն պիր սէնէլիք պէտէը իճարընան հիւքիւմէթի Սէնիյէէ ախա օլան 69 պէն քիսուր ֆիրանգէն Պանդը Օսմանիէ թէսլիմի լիգուսմանուն ճանիպը էմարէթ թէնդիլի դոմինէրլիէ էմրու իշար պուլմուշ տըր։

ՕՏԻՈՒԱՏԱՆ՝ պիլտրիդիինտէ կէօրէ, պու սէնէ Ռուսիատա մահուլաթ՝ զանունու թամամինէն զիհատ ֆէնտ տըր. բէք չօգ մանէլէլերտէ գուրագլըգ նէթիճէսի օլարագ էֆրէդլէրին եիւզտէ ոօքսանը հաթթա պաղը կրէրտէ մէճմուը եահուպ մանվ օլմուշ տըր. էն պէրէքէթլի օլան ճէնուալը դարդի թարաքլարընա պիրէնէֆրէզլերին զըմը ազամը խարաղ օլմուշ տրի. Բուսիա հիւքիւմէթինին պու սէնէ ումումի Ռուսիատան հուպուպսի իսրատաթինը մէնն խէճէկի զանն օլունուհօր. սոն պահար վէ գըշ մէխիդերլինտէ էեալաթը տահրիլիեէտէ զըմլըգ վէ բահարլըգ օլաճաղը մուհագագա կիպի տիր։

Գրլ տիւչիրիճիւ իլաճ նամը իլէ սաթըլան մատատէնին մէքթէպը թըպպիեէի Շանանէ նէզարէթինին միսատատէնին հաղ օլմաղընը թէպտիլ գաբիմագամը պէյթ-իլ գագրն գաբիմագամը սապգը Իսմաիլ Հագգը էֆէնէ թէվֆիգ պուլմուշ վէ մուամիլէրինին ալէլուսուլ թանվիքի իճրա զըբնմըշ տըր։

ՆԸԹԱՆ

Լտիրնէ Վալի վէքիլի վէ Օրտուի Հիւմանուն Միւշիրի Տէվլէթլու Արիֆ բաշա հազրէթլէրինէ խըստամբը հասէնի բէվիրէթմէնտանէսինէ մէպնի մուրասսա Օսմանի.

Եավէրանը Հազրէթը Շէհրիեարինտէն միւսաֆիրինի էճնէպլիյէ թէշրիֆաթընը սատ. Ասմա Ալի բաշա հազրէթլէրինին Հարէմի Հանըմ էֆ.նէ թէպտիլէն պիրինճի բիւթպէտէն Շէֆագաթ նըշանը Հիւմայունը իհսան պուլմուշ տուր։

ԹԷՎՖԻՀԱԹ

Շուրաի տէվլէթի աղալըը թէվզբիի տիվանը Հիւմանուն Աթուֆ. Մուհոմն պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ,

Սիվաս վիլաեէթի տահրիլինտէ կիւրիւն գազասը գաիմմագամըը Պէյթ-իլ գագրն գաիմմագամը սապգը Իսմաիլ Հագգը էֆէնէ թէվֆիգ պուլմուշ վէ մուամիլէրինին ալէլուսուլ թանվիքի իճրա զըբնմըշ տըր։

ՏԱԼԽԻԼԻՅԷ

ԻՀՍԱՆԸ ՇԱՀԱՆԷ.—Աչիրէթ վէ Միլթիյէ Մէքթաթիպը Շանանէսինանէն չէհատէթնամէ իլէ չզան ալիրէթ էվլասընը, քէնտիլէրինէ իհսան պուլմուան ամըլսէի սէնիյէ իլէ խարճրանարընը տահի թէսվիյէսինէ, մէնտուպ օլաուգլարը վիլաեէթլէրտպիրեր մէէմուրլիյէթտէ գուլլանըլմալարը խուսուսունա իրատէի Սէնիյէի Բատիշահի չերէֆմիթեալիգ պուլմուշ տըր։

ԻՐԱՆ ՍԷՖԱՐԷԹԻ.— Թէհրանատան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆ նազարէն, Տէրասատէթ Իրան սէֆարէթի պաշ քատիպը սապգը Սաֆսուլմիլք Միրզա Մուսթաֆա խան՝ սէֆարէթը մէղքիւրէ միշավիրլիեի իլէ ժէնէրալ գօնսօլսուղունա թաեին իտիլմիշ տիր։ Միրզա Մուսթաֆա խան՝ պիր գաչ կիւնէ գատար չէհրիմիզէ կէլէճէքտիր։

ԻԶՄԻՏ հիւքիւմէթ գօնազընդն միւքէմմէլէն թէամիր վէ թէլսիհինէ պաշլանըլմըշ տըր։

ԹՕՌԽԱՆԷԻ ԱՄԻՐԷ սէր թապիպի ֆէրիդ Հաճի Էմին բաշա հազրէթլէրի՝ էվվէլքի կիւն մանյէթինտէ պաղը աթըպպա օլտուղը հալտէ, պոզազտա քեամն պէօհիւք լիմանտա պուլունան ասքէրի խասթախանէսինէ կիտէրէք, խասթալարը պիրէր պիրէր մուաեէնէ իլլէմիշլէր էլ կէօրտիւքլէրի թէմիզլիքտէն տօլայը մէմնունա գալմըշլար տըր։

ՖՐԱՆՍԱ. մէարիֆ վէ սանաիը նէֆիսէ նէզարէթի թարաքնտան սասրը սթիգա թէհարրիսինէ մէէմուր խիլմիշ օլան Մ. Մորիսանն Պասա վիլաեէթի տահրիլնտէ Միւնթէկիգ սանճաղընն Ճուխա նամ մէվգիինտէ իճրա իսէճէքի հաֆրիկասա բուխատի իթասը Պասը Ալիէան խիմիդան խիլմիշ տիր։

ՀՈՒՏՈՒՏՐ ԽԱԳԱՆԻՏԷ բասաբրթալարը վիզէ էթմէկուշ, միւսամահաքարատէ հարէքէտա ճէսարէթլէրի անլաչլան պաղը բասարթրի մէէմուրլարը հազրընա շիքանէտը հավի Խոյ վէ Սէլնա չէհպէնտէրլիեինէն թագտիմ զըբնան արիզէնին Պաղը Ալիճէ իճապը սերտէսթը միզաքէրէ իմիշ։

ՍԷԼԱՆԻԿ հապսխանէի ուսուսիսի կէնիլէթարիլինտէկէ գասար, չէհր խարիճինտէ պիր խանէ իսթիճարընա օլասընին հապսխանէ իսթիճագընա իրատէի Սէնիյէ չերէֆուսուտը պուլմուշ տըր։

ԵԱՂՄՈՒՐ.—Շէհրմիդանէ էվվէլքի կիւն սաաթ ագուզտա ֆաարլա իլէ եազմաղա պաչլանան եազմաղը սեվամ իտտէրէք կէնճ չիտտէրինի արթըրմըշ վէ սոգագլարը սկլէր գարլանուգ պաղը էվվէր վէ տիւքանը ալտա կիրմիչտիր։ չիտտէրը բուզկիտար պաղը ազաճլարը սէվիրմիշ վէ պաղը չիրիգ պիլնա վէ տիվարլարը եգդմըշ վէ պիր չօգ գաեբրգլարը տա սէվիրմիշ տիր։

ՊԷՅՐՈՒԹ վիլայէթի տահրիլինտէ, ճէնթէն գազասը միւշագաթընտան Թէմմուզ գարիխի ճիվարընտա սատրը սթիգա արամագ իչուն, բուխատթ իթասը իսթիտասընտա պուլունան Վիէնա տարիֆիւնունը մուապիլէրինտէն Բրօֆէսէր Լինիէ օլ պագատ միւսատատ պուլմուշ խապէր ալընմըշ տըր։

ԳԱՍԹԱՄՕՆԻ վիլայէթի տահրիլինտէ Սինոպ ոանեազը միւշագաթընտան Անանոբգ գազասը գահմագամը իլէ նահպիրինին պաղը Նապկնա հարաքէթլէրտէ պուլունտուգլարընա տաիր գազա էմալիսի թարաքնտան թանվիմ օլունան չիքանէէթնամէ՝ Տաքիվլէյէ նէզարէթը ճէլիլէսինտէ թագտիր գըզընմուշ տըր։ անճաղ պիր մէէմուր հազգընտա միւճթիտիան չիքանէէթնամէ թանվիմ՝ օ մէէմուր հազգընտա մատտիյէն մուճիպը չիքանէէթ պիր չէյ պուլունամամագտան վէ միւամէղիմ մէէմուրլարընը միւթէսեֆիլանը մանէլլիսինէ պաղը-լարընա խօշ կէօրիւնմէտինտէն իլէրի կէլտիրի՝ էմալը ատամ՝սիլէ միւսպէթ պուլունտուղունան, հիւքիւմէթը Սէնիյէէ օլ պագատ տահի թանգզգաթը մուչիքանինէ իճրասընա թէպէյիհնն իսէճէք հալէ կէօրէ, մուգթէզան ատալէթին իճրա պուլմուշճաղընտա չիւպհէ եօգ տուր։

ԵԱՆԵՍ. վիլաեէթինտէ Բում ճէմաաթընա մահուուս Բրօֆիթ Իլիա քիլիսասընընն չան եէրի պուլունմասընընան, միւնասիպ պիր թարաքնտա չան թաալիզի իչուն վազու պուլան խարիրամ իւզէրինէ բուխասթը հավի եազըլան էմր՝ վիլաեէթը միւշարիէյէտէ կէօտէրիլմիշ տիր։

ԷՐՄԷՃՃԷՐ վէ ֆուրունճըլար թարաքնտան իթթիհաղ վէ իճրասը լարը պաղը թէտարիրը նէզաքէթ վէ թանարէթին պիր ան էվվէլ իթթիհաղը գարարլաչարբրլաճաղ, իգթիզամ հալին իճասընա միւսարաաթ օլունմասը տէվարը պէշէտիյէ միւտրիլէրինէ վէ էֆէմքճիլէր ճէնիյէթինէ էմր պուլմուշ տիր։

ԵԷՆԻ ՅԷՍ.—Շէհրմիդանէ մուզիմ էրպապը սանանէտէն Մարոշ Բրակէր նամընտա պիր զաթ՝ եէնի պիր ֆէս իսթիրա իլէմիշ տիր։ Մէրգում՝ Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթինէ միւրաճաաթ իսէրէք, օն պէշ սէնէ միւատէթլէ իսթիրա պէրաթը թալէպ իլէմիշ օրմաղա, իճապը թէճգզգ վէ թէզգիքիւր օլունմագտա տըր։

ՍԷԼԱՆԻԿՏԷ ճամը Խանտա մուդիմ թիճարատան Թօմա Եուվանտիի իլէ պէօհիւք բազար ճիվարընտա մուգիմ Նէսիմ Զաքարիա Բէքճանթի վէ Թոխթա Գալէտտա մուգիմ սարրաֆ Օսման էֆէնտի իլան իքիսա իլէտիքէրինտէն, Նամարընա կէլէճէք եշիաի թիճճարիյէսինին թիճարէթ մանքէմինէ իրսալը լիազիքը՝ Սէլանիկ կէօմրիկլերի միւարիրիկեէրինէ տէրտեսմը թէպպիզ պուլունտուղը իլիտիրմիշ տիր։

ԹԷՊՐԻՔ

Ավաթրգիը Սէնիյէէի Հաղրէթը Բաթիշահիէն էօհտէի ճէլիլէի Ասգիանէրինէ մուրասա Օսմանի Նշանը Ալիսի ինան պույրուլմուշ օլտուղը՝ Թէվճիհաթ գըսմըմզդտա ակրը սիւթունը մէգիսէրէթի գըլընան էսիրնէ վալի վէքիլի վէ Իթինճի Օրտուի Հիւմանուն միւշիրի Տէվլէթլու Արիֆ բայ հազրէթլէրի՝ վէզաիֆը միւլքիյէ վէ ասքէրիյէսինի թէմամըյա ըզալի Ալի սաիբէսինէ իգա իտէրէք, հազրը ահազրը Հաղրէթը Վէլիհինիմէթը Պիմինէթը Սղամիտ իսթիճլաղը տավաթը խայրիյէսէ միսէքմաթիէն մուվաֆֆագ օլմագ մազհարիյէթը ճէլիլէսինի հալզ պէր միւշիրը ֆէլսֆան թէսպիր պուլուտուգլարընտան, էնմարը թալթիֆաթ վէ էլթիֆաթը Սէնիյէէի Հազրէթը Բոսֆորէնին պու տէֆա տա թարաֆը Տէվլէթլէրինէ թէվճիհիհինտէն տօլայը Զաթը Սամիէրինի անպամիմ իւլ ֆուտա թէպրիքէ միւսարաֆ էյլէրիվ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Աստուածածնայ Վերափոխման տօնին առթիւ որ տօնախմբութիւնն է նաեւ Պատրիարքանիստ Մայր եկեղեցւոյ Գումարքարուն, Ա.ՌՆ. Ս. Պատրիարք հայրը երկկ հանդիսաւոր պատարագ մատոյց նոյն եկեղեցւոյ մէջ։ Շաբաթ իրիկուընէ եկեղեցի իջաւ Ն. Սրբազնութիւն որ կերակմուաքի հոյէ էֆէնտի արտասանելէ ի. էյնէպեի սրատուուչ արաիղութիւան նախագահելէ վերջ, ըստ սովորութեան, դիշերից Պատրիարքարանի մէջ։ Հաւատացեալներու հոծ բազմութիւն մը առաւուն կանուխ գրաւած էր Մայր եկեղեցին, ունկնդրելու տնչնանք օրուան հոգեշունչ շարականներուն ու եկեղեցական երգեցողութիւններուն զոր հնանալի ներգաշնակութեամբ կ'երգէր Մայր եկեղեցւոյ դպրաց դասը, չորեսասուած՝ վարժարանի սաներէն։

Սեղանը համակ ծածկուած էր ձիւնի նման սպիտակ շղարշներով որոնց վրայ տեղ տեղ ծաղկամաններու մէջ ցանցնուած ծաղիկներ, ուէհաններ, վարդեր անվիճելիօրէն կ'ապացուցանէին թէ արքունի մըն էր որ կը տօնուէր այն օր, այնչափ առէտրութիւն կար Ս. Կոյսին փառքի ճաշակին և Սեղանին բարգան յարգուած էր անհամար կանթեղներու, ջահերու, կերոններու ակնախիզ լոյսերով որոնք միացած խունկերու հոլուէներու քաղցրաբոյր հոտին հետ, կը կրկնապատկէին վեհութիւնը արքայական։

Պատարագիչ Սրբազանը իր սովորական պերճախօսութեամբ յիշատակելի քարոզ մը խօսեցաւ օրուան տօնին վրայ զոր այս անգամ տողերուն մէջ համառօտելու փորձն իսկ յանդգնութիւն կը տեսնենք։ Մինակ կը խնդրենք պատկանեալ իշխանութենէն որ այս կարգի գլուխ գործոց քարոզներ մասնաւոր տեսակներով տպուին, որպէս զի ասոնցմէ ոչ միայն բանին կարօտը քաշող ուրիշ հաւատացեալներ եւս կարդան ու սիրտերին հոգեւորպէս։ Եւ քահանաներ որ քարոզել չեն գիտեր, մարգուելով այս կարգի քարոզներէ, իրենք ալ կրկնեն ժողովուրդին։

Պատարագէն վերջ Խաղողօրհնէքի արարողութիւնը անձամբ կատարեց Ս. Պատրիարքը և հանդիսաւոր թափորով Պատրիարքարան առաջնորդուեցաւ։

Ազն. Յովհաննէս և Յարութիւն էֆէնտիք Մատիչեան ի պատիւ Ս. Պատրիարք Հօր ճոխ սեղան մը տուին իրենց բնակարանին մէջ, որուն ներկայ էին նաեւ ուրիշ հրաւիրեալք։ Սեղանին վրայ դրական խօսակցութիւն մը բացուեցաւ սեղանակիցներուն և Ս. Պատրիարք Հօր միջոցաւ որ ձեռնհասորէն կը պատասխանէր ամէն կողմէ ուղղուած լուրջ հարցումներու։

Այս իրիկուն եւս Հայր էֆէնտի պիտի ըսէ Ս. Պատրիարքը Մայր եկեղեցւոյ մէջ ուր, վաղը յատուկ պատարագ պիտի մատուցանէ կիներու համար և պիտի քարոզէ։ Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը նկատելով որ առնուազն մասնաւոր աթոռ բերելը հակառակ է Հայ. եկեղեցւոյ օրէնքաց և չատ մը ըսէ ըսա-ի դուռ կը բանայ, արդիւնք է կանանց համար առնուազն աթոռ բերելը հեռեւարար ո՛վ որ փորձէ, ետ պիտի վերադարձուի աթոռը։

Աւելորդ չէ ըսել թէ վաղը օրն է նաեւ Մայր եկեղեցւոյ նշանաւոր այցելութիւն որ տարին երկու անգամ կը բացուի մէկ մը Աստուածածնին մէկ մալ մեծ պահուց մէջ։

—Դշոյ Առաքելոյ վանքի Վանահայր և այժմու Մշոյ Առաջ. Տեղապահ Տ. Յովհաննէս Ծ. Վարդապետ Մուրատեան գրած է Պատրիարքարան թղ՝ Տ. Բարկէն Ծ. վարդապետի Տեղապահութեան վերջերը՝ Պատրիարքարանի Նպաստից Յանձնաժողովէն ղրկուած 31 լիրայի դումարը չէ տրուած ո՛չ կարօտեալներուն և ո՛չ Որբանոցներուն։ Այդ դումարին 25 ոսկին՝ Առաքելոց վանուց Որբանոցին և Մշոյ մէջ գտնուած աղջկանց որբանոցին կը վերաբերէիր։ Իսկ մնացեալ 6 ոսկին՝ մէկ քանի գիւղի կարօտեալներուն պիտի բաշխուէր։

Միւս կողմանէ կը տատղենք թէ՝ Տ. Բարկէն Ծ. վարդապետ Պոլիս վերադարձած պահուն, թէ՝ Կարնոյ Առաջնորդական Տեղապահ Տ. Զաւէն Ծ. Վարդապետէն, և թէ՝ Տրապիզոնի նախորդ Տեղապահ Տ. Խորէն Ծ. վարդապետ Պէհրիկեանէն՝ ճամբու ծախքի անուանով գումարներ առած է, և Պոլիս վերադառնալէ յետոյ ալ՝ Նպաստից Յանձնաժողովէն՝ 10 ոսկի առացած է ի հաշիւ իր ուղեւորական ծախուց։

Սոբ՞ադէն ալ չարաթ օրը գրած էր թէ՝ «Բարկէն Ծ. վարդապետի Տեղապահութեան վերջերը՝ Պատրիարքարանէ իրեն զրկուած նպաստի գումարները չեն յատկացուած իրենց նպատակին»։

Սուրհանդակ՝ այս լուրը իր համառօտութեանը մէջ տալէ վերջ՝ կ'աւելցընէ թէ՝ «Ս. Գիրքը գրաբար կամ աշխարհաբար կարդալու խնդիր չէ»։

Բա մեզ երկուքն ալ կարեւոր խնդիրներ են, և կը նոյնանան աւանդապահութեան զեղծմանց մէջ։

Բայց թո՛ղ ներէ մեր պաշտօնակիցը, երբ դիտել տանք թէ՝ ինքը մեր կրօնի մասին անտարբեր կը գտնուի, և կը ծանրանայ միայն նպաստի դատմարին վրայ։ Բայց մենք, նիւթականէն աւելի կը նախընտրենք մեր եկեղեցւոյ նուիրական աւանդութիւններու անվթար պահպանման պէտքը։

—Դոհութեամբ կը լսենք որ մեր հրատարակած դիտողութիւնները, Ազգային Հիւանդանոցի ապուշապտին նկատմամբ, բաւական ազդեցութիւն ունեցեր են։ միայն թէ՝ ինչպէս նարդ խաղալը ձգեց, պարաղ պտտելն ալ ձգեր, որով աւելի երջանիկ ու աւելի հանգիստ պիտի ըլլային իր հակառութեան յանձնուած պատասխանները։

—Արաքելիրի Առաջնորդ՝ Տ. Մուշեղ Ծ. Վարդապետ Սերովբեան, իր խիստ բնութեամբը արդէն քանիցս ծանօթացնենք, քակտելի ըրած էր։ Այս անգամ ալ Բիւրեղ չարաթաթերթի վերջընթեր թուոյն մէջ «Ընդիրէլին՝ «դերեզմանական ինդիրը» ԽԱՏԵԼԻ ընել տալու մտոք՝ փաստաբաններու եւլած է, Պատրիարքարանէն իրեն ուղղուած հետեւեալ հեռագրին կրթնելով.

«...Դնող դերեզմանը քահանայի ներկայութեամբ բացէք և բժշկական դիտողութենէն վերջ միւսնոյն տեղը թաղեցէք։»

Սոյն հեռագրին պատճէնը ստորագրելէ յետոյ, կը պատճառաբանէ թէ՝ «Հեռագիրը մէկ անգամով փնացուց իմ մէջս այն մեծ ու խորին պատկառանքը, զոր մինչեւ այն առեն զգայեր էի և ունեցեր մեռելոյթի ապրողութիւններու համար, և եկաւ յուսավրիպումի նոր թուական մը բանալ իմ մէջս, ուր արդէն անհատական գաղափարներս այս մասին, բաւական լայն ու բաւական կարեւոր տեղ մը գրաւած էին։»

Ահա՛ այսպէս, Արաքելիրի Առաջնորդը՝ «անծանօթ եկեղեցի»ին ԽԱՏԵԼԻ ըլլալը հաստատել ուզած է։

Եթէ Ազգ. Վարչութեան կրօն. Ժողովը տակաւին վճռական կարգադրութիւն մը չի փութացնէ, յիշեալ վարդապետը մատդրուած է ղեր նման նախորդներ տարբեր նիւթերու վրայ ալ չարունակելու, ինչպէս որ իր յայտնի ստորագրութեամբը զեկուցած է Տ. Մուշեղ Ծ. Վ., իր յիշեալ յօդուածին սկիզբը, ինքնավստահ յայտարարելով միանգամայն թէ՝

«Հիմա ուրիշն, ալ ինքզինքս ազատ կ'զգամ իմ անձնական հաղորդումներու մէջ հաստատուիլ նախապաշարումներէ զերծ ոգիով մը, քանի որ հարկը կրնայ նոյն իսկ կրօնական բարձրագոյն իշխանութեան ձեւքով՝ լուծել կրօնական սեպուած օրէնքը մը, որ կարեւորագոյններէն աւելի թերեւս ամուր հիմ մը դրած ունի ռամիկ մտքերուն ծոցը։ Ես յաջողած էի գեղատի հարսի մը գերեզմանական հանգիստը վրդովող գիտական խուզարկութեան մը հանդէպ՝ ինքզինքս զերծ պահել մեղադրանքի պատասխանատուութենէն, և ալ այդ հրամանի գործադրութենէն մտքերու մէջ կրօնական սեսակէտով ծնելիք դայթակղութեան մէջ ես չպիտի ունենայի իմ բաժինս։»

(Տե՛ս, «Բիւրակն» թիւ 31. երես 486 Ս. էջ.)

Տ. Մուշեղ Ծ. Վ., իր յօդուածը գանազան գոյներով շղարշէ զկնի, հեղնական ոճով մը իր ոտնգութիւնը արդարացնելու համար հետեւեալ դիրքը մեկնելի բացատրութիւնը կուտայ.

«Մենք այսօր ստիպուած ենք պըղտիկ ոտնգութիւն մը ընել «սահմանէն անդին անցնելով» երթալ դտնելու բուն գերեզմանը ԱՆԽԱՏԵԼԻՆ, (Պոլսոյ եպիսկոպոսները չի հակնաք) որուն չուրջ հին ատեն տարուէ տարի, կամ ոսնական օրեր կրօնական պաշտամունքներ և դիմեռնոներ կը կատարուէին, ճիշտ այսօրուան մեր գերեզմանական հոգեհանդիստներուն պէս։ Բայց կ'աղաչեմ որ մեր այս ոտնգութեան լաղանքը մնալ չի մեկնուի մեր բարձրասրտման կրօնակից եղբայրներէն, որոնց համար «իրաւասութիւնը» կրօնք մըն է, և «ոտնգութիւնը» զիրենք հալածող խրատիչակ մը։ Կ'ապահովցնեմ զիրենք թէ նպատակս իրենց իրաւասութեան սահմանին մէջ մտնել չէ։ Մեր այս ոտնգութիւնը կոչում չունի մեռելական հանդիսութիւններու չհաւատացողներէն բան մը պակասցնել ու չի կապար բան մը իրենց պերճաշուք փառքերէն, և ոչ ալ տիրոջմներէն, որոնց վրայ նախանձելու պատճառ մը չունիմ գոնէ։»

Եւ Տ. Մուշեղ Ծ. Վ. կարդ մը դիտողութիւններէ ետքը՝ կ'եզրակացնէ.

«Այս տեսութիւններէն մղուած ինքներնս կը հարցնեմ թէ մեր եկեղեցին, Աւետարանի մը սկզբունքէն դրդուած կանոնած է թաղման կարգ, ուր հնամենի «անչարժ կնիքը» մուտ գտած է այնքան տիրապետօրէն։ Մի՛ դուցէ ժամանակն ալ պոռթկացող հեղեղներու պէս իր հետ քերած ըլլայ փտած ծառի կոճղեր, կաղ, բրգուռ արմատներ, որոնք եկած ըլլան մեզի հետ քրիստոնէանալու։ դէմ տարբեր գոյնի մը տակ պահպանելու համար իրենց գոյութիւնը։ Եւ թերեւս այս ինքնակոչ եկեւորութիւնն է պատճառը որ «անչարժ կնիքը» կամ «անխախտելին» այսօր շնորհիւ ժամանակի ոգւոյն եւ պահանջներուն, կը գունափոխի նոյն իսկ կրօնական բարձրագոյն իշխանութենէն արտնուած, և կ'ըլայ չարժուն անչարժութիւնը։»

Սոյն կարկառուն տողերուն վրայ՝ Կրօն. Ժողովին ուշադրութիւնը հրաւիրելէ աւելի, Երուսաղէմաբնակ Վրոյրին ուշադրութիւնը հրաւիրելով, փափաքելի է լսել իր դիտողութիւնները, քան «յօդուածի մը առթիւ» Արեւելքին մէջ Վայրի-Վարդին դէմ հրատարակած առաջադրական խախտուլաքանութիւնները կարդալ։

Մանաւանդ այս մասին իր կարծիքը թէև առանցին յօդուածով մը պիտի յայտնէ, սակայն այժմէն կը յայտարարէ թէ՝ բաղադրիչ պարագաներու մէջ գերեզմաններ բանալու դրութիւնը նորութիւն մը չէ։

—Աղեքանդրիայէն հասնող վերջին թղթակերով կ'իմանանք թէ Օր. Մարի Սէմէրճեան, նոյն քաղաքի աղջկանց վարժարանի նախկին Տնտուհին, որ 12-15 տարիներէ ի վեր կը պաշտնավարէր հոն ամենայն լրջութեամբ և պարկեշտութեամբ, Եգիպտական էվէլի մը մէջ ֆրանսերէն լեզուի ուսուցչութեան կոչուած է ազդակից և օտարազգի ընտանիքներու քով։ Կը շնորհաւորենք վիշեալ Օրիորդը իր այս նոր պաշտօնին համար, ու անգամ մը եւս իր նախանձորդներուն նկատողութեան կը յանձնենք սա սիրուն առածիկը. «Մարգարիտը մարգարիտ ըլլալէ չի դադրիր եթէ նոյն իսկ սիրտին մէջ ինկած ըլլայ. ոգեմները միայն անոնք են որ չեն գիտեր դնահատել անոր արժէքը։»

—Հայէչիտանի Ճիրուութի քաղաքը Պոլսոյ ազգ Սէմէրճեան անուանով վաճառական մը կայ այժմ, որ նամակ գրելով մեզ իր գոհունակութիւնը և խնդակցութիւնը կը յայտնէ Մանաւանդ երեւումին համար։ Պոլսոյ ազգ հինէն ի վեր հաստատուած է այդ քաղաքը, ուր կայսերական տան պիտոյքները կը հայթայթէ։ Մենելիք կայսրը երկու ամիս առաջ օր մը իր ներկայութեանը ընդունելով վերոյիշեալ անձը գնահատած է իր ջանասիրութիւնը և խօսք տուած է քիչ առենէն նորանոր պաշտօնի բարձրացումներ շնորհել իրեն։

—Թերթիս աշխատակիցներէն մին անցեալ շաբթու այցելելով Խազիպի Գալֆեան որբանոցը, շատ գոհ մնացած է անոր ուսումնական և ներքին բարեկարգ վիճակէն։ Երանուհի մայրապետ, որ իր տոկուն և անվեհեր նկարագրով և որդեսէր ընաւորութեամբ սեպար գթութեան քոյր մ'է մեր ազգին մէջ, չէ մոռցած պատշաճ հիւրասիրութիւնը ընել իրեն և կարեւոր տեղեկութիւններ տուած է իր հէք որբուկ սաներուն վրայով։

Այժմ նոյն հաստատութեան մէջ, հարազատ ամուսնութեան զաւակ 50 որբ աշակերտուհիներ կան որ մայրական կատարեալ խնամք մը վայելէլէ զատ, կը սորվին նաեւ մայրենի և ֆրանսերէն լեզուները, թուաբանութիւն, անտեսագիտութիւն և ձեռագործ։ Կրնան լեզուներուն ուսուցիչն է Ռէթէոս էֆ. Թաթէոսեան, թուաբանութիւնը կ'աւանդէ Օր. Սոֆի Դալէմքեարեան, և ձեռագործը՝ Տիկին Նազիկ Բիւլաղեան, որք ամէնքն ալ իրենց փափուկ, նուիրական գործին գիտակցութիւնը ունեցող խղճամիտ պաշտօնեաներ են։ Կայ նաեւ օգնական վարժուհի մը՝ Օր. Հայկուհի Միրիճանեան, որ թէ՝ ուսանող է և թէ միանգամայն ուսուցիչ տարրական կարգերուն։ Ուրախութեամբ կ'արձանագրենք նաեւ Խազիպի քարոզիչ Տաճատ Վ. Ոսկանեանի մէկ հայրական հոգածութիւնը։ Հայր Սուրբը քիչ օրէն կրօնագիտեան դասեր աւանդել խոստացած է նոյն որբանոցի աղջկանց աշակերտուհիներուն։

Մեր աշխատակիցը դարձեալ մի առ մի քննելով որբուհիներու նօթագրութեանց տետրակները, իրենց դասերուն մէջ յաջողակ դուած է խուզիչ մը աշակերտուհիներ՝ որոց անուններն քաջալերութեան համար կը հրատարակենք ի տորու։

Տարրական Ա. կարգէն՝ Օրիորդք Նէվրիկ Յովհաննէսեան, Հայկուհի Միսրիճանեան, Անոնա Յակոբեան և Նուարդ Խաչիկեան։ Ընտելարանի Բ. կարգէն՝ Հռոռիկ Պողոսեան (Արաքելիրցի) և Վերժին Պողոսեան (Սամաթիացի)։ Ընտելարանի Ա. կարգէն՝ Արաքսի Միսրանեան (Պէօյիւքտէրէցի), Բերուզիկ Յարութիւնեան (Խասգիւղցի), Էլիզա Յովսէփեան (Բերացի) և Սրբուհի Միսրանեան (որբանոցի Թոռ)։

Երանուհի մայրապետ Յովհաննէսեան սրտի ամենադասն վիշտով խօսած է որբանոցի նիւթական անձկութեան և անոր խարիսուլ վիճակին նկատմամբ։ Բարեսէր անձնաւորութիւններէ հաւաքուած նուէրները հազիւ կը գոցեն եղեր անոր ամսական պիւտէն։ Շէնքին վերոյարկի առասասաղը քաւանէն աւելի իջած է և տակաւին աւարտած չէ չնութիւնը մատուռին քայքայուած պատերուն՝ որոնք իրենց ամբողջութեամբ լքուած աւերակի մը երեւոյթը ունին։ Կը սպասուի որ մէկ քանի բարեսիրտ, դիմաւոր ձեռքեր դարման մը խորհին այս տխուր կացութեան, և որով արժանաւոր նուէր դժբաղդ որբերու ջերմագին աղօթքներուն ու օրհնութեանց։ Մենք այս մասին երբէք դժուարութիւն չունք տեսներ. մէկ երկու հիւսներ թող բարեհաճութիւն ունենան առատաձեռնուն և պատերուն չնութիւնը նորոգելու, ուրիշներ, դրամատէր անձինք, թող հարկ եղած նիւթերուն դրամը մատակարարեն ու ահա ամէն ինչ կ'աւարտի։ Մինչեւ այսօր այսպէսով հոգացինք մեր ազգային բարենպատակ հաստատութիւնները, այսուհետեւ եւս չպլանանք նոյնը ընելու մեր ծերերուն, հիւանդներուն և անտուն, անտէր որբերուն։

Որբանոցի կրթականի մասին Երանուհի մայրապետ իր դժգոհութիւնը յայտնած է Ուսուցչ. Խորհրդոյ դէմ, որ նպատակ ունի, կ'ըսուի, նոյն հաստատութեան ուսումնական հոգը իր վրայ առնել։ Երանուհի մայրապետ կը յայտարարէ թէ Գալֆեան որբանոցը ազգային վարժարաններէ անկախ և անկաշկանդ բարեսիրական տուն մը ըլլալով՝ ընաւ չպիտի թոյլատրէ որ ուրիշներ միջամտեն անոր ներքին գործերուն։

—Պոլսեցի հրատարակիչ մը խնդրած է թերթիս աշխատակից Վ. էֆ. Արծրունիէ՝ իր հանգուցեալ հօր, բարեշնչատակ Տոքթ. Նշան Արծրունիի կենսագրութիւնը իրեն յանձնել տպագրութեան համար։ Մեր համակրելի աշխատակիցը խոստացած է ո՛չ միայն իրմէ պահանջուած այդ կենսագրութիւնը, այլ և իր ընտանիքին ամբողջ նկարագրութիւնը գրի առնել։ Այս տեսիլ աւելորդ չենք համարիր փոքր հատակոտոր մը ներկայացնել Տոքթ. Արծրունիէ կեանքէն։ Տոքթորը ժամանակին հնուա և ներհուն բժիշկ մը ըլլալէ զատ, ճարպիկ դերասան մը և կարող գրագէտ մըն էր միանգամայն։ Կեղծ անուամբ իր դրութիւնները մեծ քաղցրութեամբ և համակրութեամբ կը կարդացուէին տեղական թերթերու մէջ։ Թողած է երկու սիրուն զաւակներ, որոնք հանգուցեալին բարեկամ գրավաճառի մը նախաձեռնութեամբ լոյս պիտի տեսնեն քիչ օրէն։

—Մակարայի մէջ մէկ քանի զարգացած անձինք գեղեցիկ մտածումը ունեցեր են իրենց դիւղաքաղաքին մէջ մանկապարտէզ մը հիմնելու՝ անկախօրէն տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին մասնակցութենէն, և ասոր համար կարող մանկապարտիզպանուհի մը կը փնտռեն։ Կը շնորհաւորենք զիրենք՝ իրենց այս նախաձեռնութեանը համար, որ իր յիշեալ հանգամանքին մէջ աւելի՝ գեղեցիկ կը գտնայ և որուն յաջողութեանը կը ցանկանք սրտով։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Աղէքսէր Ո—սսէֆ. Խրճրդոյ

Հաճընի ազգային աղջկանց վարժարանին համար կ'ուզուի վարժուհի մը տեղական դասական առարկաներու և հմուտ ձեռագործի, գոնացուցիչ պայմաններով։ Եթէ ամուսնացեալ ըլլայ և ամուսինն ձեռնհաս ուսուցչութեան, անոր ալ առանձին պաշտօն պիտի տրուի մանչերուն վարժարանին մէջ։

Այն վարժուհիք որ կը փափաքին ստանձնել այս պաշտօնն, կը հրաւիրուին ներկայանալ Ուսումնական Խորհրդոյ քարտուղարութեան՝ վիկայական ի ձեռին, տեղեկանալու համար յարակից պայմաններուն և արձանագրել տալու իրենց անունն։

ԹԷԼԼԻԿՐԱՖ

ԱԳՇԱՄԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ՊԷՐԼԻՆ.—Բուս վէ Ամման Իմպէրաթօրլարընն հինը մելադաթնտա գօնդր Պիւլովնն տա հազրը պուլունմասընը Զար հազրէթլէրի՝ արդա իյլէմիշլէր տիր։

ԼՕՆՏՈՆ.—Եվվէլճէ վէրիլէն մալիսմաթ իրլաթինա օլարագ, սուէզ բրութօքոլը՝ հէնուզ իմզալանմամըշ տը։ Սէքիլ կիւնէ գտտար իմզալանմագ իմիշ։

—Օգոստոսըն ութրմինճի կիւնի «Սենթոնաալ» ճիվարնտա վագը օլան մուհարէպէտէ, Ինկիլիզէրին թէլէֆաթը ատօրթ վէ մէճբուհլարը օն քիլիմէն իպարէթի օլուպ, տէօրթ քիլիմէ օրթատան զայլ օլմալ տը։

ՊԷՐԼԻՆ.—Ալմանիա Իմպէրաթօրը հազրէթլէրի հազընտա Ֆրանսատա կէլմէք արզուսուտտա պուլունտուզունտա Ֆրանսա հիւքիւմէթինէ նիմ բէտմի սուբէթատ պիլտիրէճէք իմիշ։

ՊՈՒԷՐԻՆ.—Նէֆթ հաղը արազինին իշլէտիլմէսի՝ պէր Բուս սինտիգասընա իհալէ օլընճաղ իմիշ։

ՊԷԼԿՐԱԴ.—Սըրպիսթան պիւտճէսինտէ 69 միլիոն պիր թէսարրուֆ կէօրիւմիշ տիր։ 50 միլիոնը հարպկիսէ պիւտճէսինտէն տիր։

ՎԻՆՆԱ.—Պուհրանը վիւքէլա զուհուրը հագրն տրը, հարպկիսէ նազրը իսթիֆա իտէճէք վէ ճերմէ ժէնէրալ Նալաթանէն նասպ օլունաճաղ տրը։

ԿԵՁԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ԲԱՐԻԶ, 25 օգոստոս.— «Կօլուա» կազէթասընն բիվայէթինէ կէօրէ, Մ. Լուպէ հազրէթլէրի՝ Զար հազրէթլէրինին Ֆրանսատա զիսարէթլէրի միւնասպէթիյլէ, մէսսիը սիւասխիէէն մահքիմ օլանլարըն ափիը իչին մուզաքէրէ իտիրմէսինի գարիպէն ադտ օլունաճաղ մէճլիսը վիւքէլաեէ թէքլիֆ իտէճէք տիր։

Մ. Վալտէք Բուսս՝ իչպու թէքլիֆին թէրտիմինէ չալըշաճաղ տը։

—Թօլօմպիա հիւքիւմէթի օրտուսը սէֆէրպէր հալընա գօյմաղա գարար վէրմիշ տիր։

—Գալէատա ասիլէր՝ Թօլօմպիա հիւքիւմէթինին ատաքիրի նիշանմիսէոլ իւզերինէ եւրուսմիշլէր տիր։

—Լահէտէն իչար օլունտըղընա կէօրէ, Թրանսվաալ հիւքիւմէթինին Եվրոբատա պուլունան վէքիլի ատրթ. Էյյաս, Հոլանտա խարիճինէ նազրը Մ. Մէլվիլ իլէ միւլաղատ իտէճէք, ժէնէրալ Բիշնէրին պէնանմամըն հագգընտա ուզուն ուզատրէճ կէօրիւմիշ տիր։

Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին Աֆրիգալ ճէնուալ բոլիթիգատը ալէյհինտէ բրութեստօ իրթիմէք իչին էօն ատաղ օլմագ՝ Հոլանտա հիւքիւմէթի իչին իմքանսըղ պիր չէյ ալիյլ տիր։

ԹԻՒՃԱՐԻՏԷ

ՀԱՖԹԱԼԸԳ ԲԻԱՑԱ

ՊՈՒՂՏԱՅ.— Պու հաֆթա 93 վագոն պէյաղ Անատօլու վէ 16 վագոն Բուսլէյի մախլութ վէ 4900 քիլէ Մինօղ եումուշագ կէլմիշ վէ սատիսըմը տը։ Մարսիլիատա Պէրտիճանդա 17 1/2, Նէգրոպոյէֆ կէրգասը 16.50 վէ Մարեանօբուլօս 17 ֆր. տը։

Սէրթ պուղտայ միւվարէտաթ վէ սատիսը օգդասը 30½-31½ բարատան 8000 քիլէ օլմըշ տը։

ՁԱՎՏԱՐ.— Մէվճուտ պուլունմասընդան մուամէլէ օլմամըշ տը։ Ֆիյաթ 20-21 բարա տը։ Իզմիրտէ 37-38 տը։

ԱՐԲԻ.—Պու հաֆթա քիլէսի 10¼-10½ դրուշատան 10,000 քիլէ բումէյլի արբասը սատիսըմշ տը։ Իզմիրտէ բիտտա տուրկուն օլուպ, տատի արբանդն քիլէսի 10¼-11, Վասաթի 11¼-12¼, էյնսի 12-13½, պլերինճի 13¾-14¾, սէչիմիլի 15-16, ֆէվգէլատէ 16¼-16½, էսքի Ուշագ 10½-12, եէնի 11¾-12¼ ղր. տը։

ՄԸՍԸՐ.— Օգդասը 24 բարատան 300000 գրլեէ Իզմիտ մալի սատիսըմշ։ Իզմիրտէ 38 բարա տը։ Մարսիլիատա թունա 15.25 ֆր.։

ԵՈԻԼԱՖ.— Պու հաֆթա գրլեէսի 24 բարատան 200000 գրլեէ Անատօլու վէ Մամմարա սէվգիսի եուլաթը սատիսըմշ տը։ Իզմիրտէ օգդասը 28½-29 բր. տը։ Մարսիլիատա պէյաղ Սէլանիկի 15,75 Թէքիրտաղը 16,50 ֆր. տը։

ՏԱՐԸ.—Պու հաֆթա սատիսը օլմամըշ տիր։ Իզմիրտէ օգդասը 19 36 բարատան պիր մըդատար սատիսը օլմըշ տը։

ԳՈՒԾ ՕԹՈՒ.—Պու հաֆթա օգդասը 30-31½ փարատան 1000 չուվալ սատիսըմշ տը։ Մարսիլիատա Թէքիրտաղը 21, Իզմիրտէ Գալէի Սուլթանիյէ 39 բարատ տը։

ՔԻՊԵՆ ԹՕՀՈՒՄՈՒ.— Պու հաֆթա մալ պուլունմասըղատան, սատիսը օլմամըշ տը։

ՔԻՆԵՎԻՐ.—Սատիսը հօգ։ Իզմիրտէ օգդասը 55-72 բարատան հիւպիւմատէլէ օլմըշ տը։

ԻՐԷՔ.—Բիտցա տուրկուն վէ սատիսը աղ տը։ Մարսիլիատա ֆիյաթատ հիչ թէնզիլատ օլմայարագ պիր մըդատար գօգա սատիսըմշ տը։ Լօնտրատա տախի ֆիլատ թուրկուն, Լիմնատա խամ Պրուսա 39½—44, Սիւրիա 41-45, Պրուսա բօթի 44, Սիւրիա 46—49 ֆր. էթմէքտէ տիր։

ԽԱԼԷ.— Պու հաֆթա 3000 լիրալըգ մալ սատիսըմշ տը։

Ցնցուղաբ	Ֆրանկ
Շերվան նամալը սատ թանէսի	27-29
» » անթիպա եէնի	36-40
« քիլիմի	35-40
Դաղաղ խալըրը	40-80
Դարտաղ էսկի սէթճէսէ	18-23
Սամսոն իբրիշիմ	60-70
» էսքի	115-125
Աֆղան	120-125
Ֆէրղան մէթրոսս	11-23
Խորասան »	28-35
Ուշագ »	22-52 ղրշ.
Կէօրսէղ »	27-36 »
Գրղ քիլիմի թանէսի	35-42 »
Ճէճիմ չիֆթի	5-12 ֆր.

ՔԻԹՐԷ.—Բիւյա տիւշիւյօր։

ՃԷՀՐԻ.— Սատիսը հօգ, Իզմիր բիւյասը իչիֆտիր տը։ Ֆիյաթ 102 ֆր. տը։

ՄԱՁԸ.— Մուամէլաթ թուրկուն լաչմազատա տը։ Իզմիրտէ 7¼ ղրշ. տան պիր մըդատար սիհան սատիսըմշ տը։ Մէվճուտ 500 չուվալ։

ՃԷՎԻԶ.—Պու. հաֆթա սատիսը հօգ։

ՖՐՆՏՐԻ.—Պու հաֆթա սատիսը հօգ։

ԲԱԼԱՄԻԹ.— Պու հաֆթա հիչ սատիսը օլմամըշ տը։ Իզմիր բիւյասը թէլեագրաֆէ մէկտալ տը։

ԻՒԶԻՄ Վէ ԻՆՃԻՐ.— Բիւյասըղատա մուամէլէ հօգ տը։ Իզմիրտէ մալէրնին գանթարը 90-130 վէ էրէյլինին գանթարը 90-125 ղրշ։ Սուլթանիյէ իւզիմի իւզերինէ պիր տղ մուամէլէ օլմըշ տը։ Եէնի մահսուլ 3¾-6 իսթէրօր։

ՊԱՏԻՄ.— Գրլեէսի 14-15 ղշ. տը։

ՄՍԱՏԻԳԱ.— Մուամէլաթ էհէմմիյէթսիզ տիր։

Սագրզ ուֆագ թանէլի 30-40, իրի թանէլիսի 23-30 ղշ. տը։

ԹԻՖԹԻՔ.— Պու հաֆթա գրլեէսի 12-19⅝ ղրշ. տան 750 պալա մուխթէլիֆ մալ սատիսըմշ տը։

ՖԻՅԱԹԼԱՐ.—Գէյ Բազար 19—19½ Գարահիսար, Էսկի չէհիր, Միխալիճ, Բէօթահտա, 19.50-20.50, Եօղատ Էնգարէ, Մատէն, 17—18 Դրբէյէվր, Ադչէյիր Գոնտա վէ Նիյաէ 11½-12½։

ԵՈՒՆ.—Մուամէլէ օլմամըշ տը։ Գրբրմա անատօլու օգդասը 3,75-3,87½ Բուռլի 5—5¼։

ՍՈՒՍԱՄ.—Պու հաֆթա հիչ սատիսը օլմամըշ տը։ Իզմիրտէ գբլէսի 100 բբ. էյու թալիպ վար, Մարսիլիատա ալա պէյաղ չարգ մալիրնին գբլէսի 14.25 վէ խարճը ալէմ 13,75 տիր։

ԱՆԻՍՈՆ.—Պու հաֆթա սատիսը էհէմմիյէթսիզ տիր։ Սատրզ մալիրնին գբլէսի 7-7½ ղրշ. խարյօր։

ՅԱՍՈՒԼԵԱ.—Պու հաֆթա 95-100 ղշ տան 150 չուվալ Գարատէրիզ մալը սատիսըմշ տը։ Մարսիլիատա Թունա 27 տիր։

ԱՅԻՕՆ.—Պու հաֆթա 43 սանտրգ 126-126½ ղշ.տան Գարահիսար սատիսըմշ տը։ Հաճիքէօյ, օգդասը 165-170 ղրուշ։

ՆՕՅՈՒՏ.— Պու հաֆթա գրլեէսի 85 բարատան 250 չուվալ Գալէի Սուլթանիյէ մալի սատիսըմշ տը։ Իզմիրտէ բիւյա մէթրուգ վէ ֆիյաթ 48-60 բարա տը։

ՄԵՐ ՀԱՆԵԼՈՒԿԸ

Բազմաթիւ նամակներ ստացանք, որոնցմէ միայն երեքը կը պարունակեն հանելուկին ճիշդ լուծումը որ հետեւեալն է. «Բայց ի կիրակի և ոսն օրերէ Մանդումէ կը հրատարակուի ամէն օր արշալոյսին։»

Ճիշդ լուծողներն են, Տիարք՝ Հրանտ Բէօսթէքճեան, Մարուսեար Անտոռանկ, Սարգիս Ադամեան ի Բերա, որ վիճակաւ կը ստանայ երեք ամսեան «Մանդումէ» այս օրաթերթի սկսեալ։

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԾԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻԴԱԹ ՖՐ. 7500000

1899ական մէջ իւր իճարա էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրդ. 19,534,276
» » ճանկէն » » » 460,267,203
» » » » բրիմի » 1,433,965

Էյմէր էնվէրինէ վէ չօճուգլար իչիւն մութէմիլ չէրաիթ իւլէ սիկուրթա ադա իտէր

Եանկէնա ֆորը հէր նէվի պէնա վէ էշկա իւզէրինէ սիկուրթա ադա իտէր։

Նոթէյոն ֆորմալարընա ֆորը մալ, էվրաղը նադամէյէ վէ վարար սիկուրթալարը գապուլ իտէր։

Հիսսէսարանա՝ 1896ական 18½%, 1897ական 18%, 1898ական 18%, 1899ական 16% թէմիթիւ թէվզի իթմէր տիր։

Շերքէթին Պանքէրլէրի (Տէրսաատթամ Գրէսի Լիոնէ, Լիոնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, Սոֆեատա Պանգ Նասիոնալ Պուլկար։

Թաշրալար իչիւն միւատաիտ վէ միթէպէր քէֆալէթլի ճէնթլէր արանըլըյոր Թիւրքիա իչիւն ումումի ճէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէպանի սոգագ, Ճէտտիխան

Թիւրքիա իչիւն ումումի միւֆէթթիշ,— Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

عافيت صبري

ԴԵՂԱՀԱՏՔ ԱՖԻՅԷԹ

Պնդութեան ենթակայ եղողները եթէ ժամանակին չը դարմանուին, անխուսափելիօրէն անոր հետևանք եղող թունաւորման պիտի ենթարկուին՝ որովհետև, ընկանի դէմ, օրերով տամոքսին և աղիքներուն մէջ մնացած ուտելիքները փոխանակ մարսուելով անուտ տալու. ընդհակառակը թունաւոր միքրոպներ յառաջ բերելով արիւնը կ'ապականեն և ախորժակի պակասութիւն, գլխացաւ ու պոռոյտ, դժուարամարսութիւն, բերնի հոտ, տեռատեսութիւն (պատուորովայնի ուռեցք, խիթ (ռանեը), սիրտ խառնուելք, աչքի խաւարում, և այլն հիւանդութիւններ յառաջ կը բերեն։ Մայրաքաղաքիս առաջնակարգ դեղագործներէն Անտոն Գօլօլեան էֆէնտիի հնարած և Կայսերական Բժշկական Ժողովէն արտօնուած «Աֆիյէթ» դեղահաններուն գործածութիւնը վերոյիշեալ ախտերէն ազատելու ամենայն կը պահէ, լուծողութիւնը կը դիւրացնէ և տամոքսն ու աղիքները զօրացնելով կուտայ անոնց կանոնաւոր և բնական վիճակ մը որով և միշտ լուծողական դեղեր առնելու պէտք չի ձգեր։

Ընդհանուր վաճառատունն է Կ. Պոլիս Ճըղալ օղլու Սարը դեղարանը։ Կը ծախուի նաև Պահէֆ Գալաս Քիւչիւքլեան-Միսքճեան և Մէրհամէթճեան Դեղարանները և Գալաթիա Մատէլլայի դեղարանները։

ՏՈՒՓԸ (5) ԴՈՀԵԿԱՆ Է

Գաւառներէն մեծաքանակ և փոքրաքանակ յանձնառութիւնք կ'ընդունուին։

ԹԱՒՈՒՇԻ ԱԼԻ ԱՀՄԱԴ

BEFRA

ԵԹԷ ԿՐ ՓԱՓՍՐԻԹ՝ առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու առողջարար սիկարի թուղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Կ. Պիպէրեանի

ԲԵՐԱ ԵՒ ՊԷՅՕՂԼՈՒ

անուն բուն գաղղիական ընտիր սիկարի թղթերը, որոնք ուրիշներէն առաւելութիւն մ'ալ ունին, գաղղիերէն և տաճկերէն Բերայի գունաւոր քարտէսը պարունակելով։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Կեդրոնատեղին է. Կ. Պոլիս, Ջիւմպիւլի խան, Կարապետ էֆ. Պիպէրեանի վաճառատունը։

Մեծաքանակ գնող յանձնարարներուն ԴՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՁԵՂՔ։

Ուրիշ զանազան սիկարի թղթեր ալ կը գտնուին վաճառատունը։

Կեղծերէն զգո՛ւշացէք։

Էն ալա վէ նէֆիս իրէքտէն մամուլ ՊԱՖՐԱ վէ ՍՈՒԼԷԾԾ քաղաքաթը եալընըզ սիկարա մէրքէզլարընը մէմլեկէթլէրի։ Պու քաղաքարընն ֆէվքէլատէ միէսսէրիյէթի մուգաւիլէրինին արթմասընա սէպէպ օլմըշ օլորզնտան, գաբագլարընն տէրունինտէքի «էֆէ մէնրինտ վէ ալամէթի ֆարքդայը սայիրէյէ տիգգաթ օլընմասը թավսիյէ լընըր։ 30—56

ՔԻՍԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸ՞Զ

Աղղընըզըն գօգմամասընը, տիւէրինիզին խասթալդգտան թիւլիէն արի գալմասընը արզու իտէր իսէնիզ Պաղչէ Գաբուսընտա Նիզամիէ գարագոլը գարշու քէօչէսինտէ 1 նօմէրօլը մահալը մախսուսատա տիշ թապալի

ԽԱՆԻԿ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

պուլմալըսընը։

Մուսմիլէյի՝ Մէքթէպի Թրպիէի Շահանէտէն մէէզուն օլուպ, հիշ պիր աղրը հիսս իթիմիրքսիզլն տիշ չէքմէքտէ մուհիմ պուլունընը պիր իլան իլէ եալընը իբի ալֆատա էն շէտիտ տիշ աղրըլարընը քէսմէքտէ, «ազորիթ»կիպի հէր նէվ տիշ էթի խասթալըքլարընը թէտավի իթմէքտէ էֆէնդին էն սօն ուսուլի իւզրէ վէ նէվ վիճատ ալէտթալար իւլէ տիշ սօլարըմագտա տրը։

Էնվայի թագմա տիշ վէ չէնէ իսալընտաքի մէհարէթի քամիրէսի ուսմամ միւէթերիւէրնին հիւսնիւ թէվէճճիհինի ճէլով իթմէքտէ տիր։

Ճուսամա կիւնլէրի մուայէնէիանէտէ բաղար կիւնլերի ալ կէտիկ Բայատա Համամ ճառատէսինտէ, 15 նօմէրօլը խանէսինէ միւրաճաաթ իտէն ֆուգարայը մէճճանէն թէտավի իտէր։ Սապահլարը սաաթ 2—6ետ վէ ագշամլարը տսիի 9—11է դասար եալընիանէսինտէ պուլունուր։

Իսարէիանէսի՝ Պաղը Ալի ճառատէսինտէ Մուսուլ խանընտա 6 վէ 7 նումէրօլը օտալար տրը։

ԲԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻՒԻ ՌՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ՍԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՖԻՖ

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԵԾՈՒՐ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

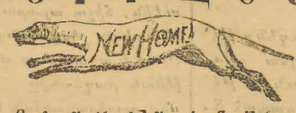

Մէղքիւր Մէրկիի Ումումիսինտէ Հիւրքեատֆէրը, HORS CONCOUR ըէգալէթսիզ գազանմըշ տըր։

Էն ուֆագ թէֆէրրուատընա գառար էմսալընա թէվէֆֆիւզ իտէր

Թիւրքիա իչիւն ԷԼԵԿԱՆԷ ԱՃԷՆԹԱՆԸ Ց. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ ԷՎԱՏԼԱՐԸ

Մէրքէզի ֆիրուխթը Սթանպօլտա, Պահէֆ Գարբուսընտա, Համիտիյէ ճառատէսի, Ն° 7 Թրամուէյ խաթթը իւզէրինտէ

ՇԻՒՊԷԼԷՐ Իզմիթտէ, Սիլիվրիտէ, Աֆիոն Գարահիսարտա վէ սաիրէ Թամիր վէ էօյրէթմէսի մէճճանէն տիր

ՈՒԷՍԹԵՐՆ

1851 TORONTO WESTERN LONDON

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸՑԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851ԷՆ ԹԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թաղմին օլունան զիյանլարընն մէճմուի	Լիրկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ադչէ վէ հասիլաթը ինկէիլիյէ	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէկէրլէ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիպէսինին միւսիրի ումումիսի՝ ԳԱՌՆԵԼԻ ԱԱՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպօլ, Պահէֆ Գարբ, Ասանիատի Խան, Ն° 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իչկիւդար վէ միւթէպէր ճէնթէլէր արանըլագտա տրը

— ԻՄԹԱՐ — Շէհրիմիզին էն մատարուքի ֆրանսրդ վէ Ալման գումանիալարընն սէրմայէսի հասրլաթընա նիսպէթէն 100% օլուպը հարաք Ուէսթբրընի 125% տիր։ Իրէթ պու հագիգաթ Ուէսթբրն բարիպլէրինէ թէֆէվվիւգ իթմարմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տրը։

Հէր չէյէ մուհաֆադա սրհէթէ չալըշարզընըզ կիպի, «ինարա քուզրարարընն տախի նաֆի օլմալարընա իթինա էտինիզ։ ՏԻՒՔ վէ ՊՕՆ վէ ՊԻՇԱՋ ԴԱՊԻՐ ՊՕՆ նամը իւէ սիկարա քաղաքաթը թավսիյէ իտէրիզ։ 26—50

ՏՕՔԹՕՐ ՁՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մուսմիլէյի փարիսէ միւսէթթը Մէտիսէ էմրազը տախիլիէ վէ սասպիսէ քէսպի իսթիսաս իլէյէուպ սարա, էբարազմօս, իսթերիք, կարբմ պաշ ազրըսը, նիւրվրվ, ուշդուսուզլուգ, ուշգուտաս կէզիմմէք, չօճուգլարըն իտարաթամամալարը վէ էնվալ սինիրսասթաքլարընը էյէկիրիզ իւէ թէտավի իսէսիյի կիպի միսէ սուլարը, վէ միսէ սուլունընն արթմասը վէ էքսիրմէսի, պաղրրուգ, գալվ, ագ վէ գարաճիյեր վէ պիւէնիսէ էմրազը տախիլիէի սաիրէի ֆէնդը թրպպէն էն սօն քէշֆիսաքը իւզրէ հէր կիւն սապահտան էօյլէնէ գառար իտտանզօլտա օղճիլէր պաշընտա (Պայազիտ) վէ ուզուն չարշուտա (Մէրիտի) էճզահանէլէրինտէ վէ էօյլէտէն սօնրա, պէյ օղլու ճատտէի քէպիրտէ Օտիօն թէպէրօսու գարշուսընտա 165 նօմէրօլու Մուայէնէիանէի խուսուսիէսինտէ միւրաճաաթ իտէն խասթէկէնը գապալ իւլեր։ Մուայէնէիանէի խուսուսիէսինտէ հէր նէվ թէտավիի էլէքթրիկի վէ էլէքթրիկ պանէսսու մէվճուտ տուր։

Ս Զ Դ

ԿԵԴՐ. ՎԱՐԺԱՐԻ. ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵՒՆ

Խնամակալութիւնս կը փութայ ծանուցանել թէ յառաջիկայ նոր տարեշրջանին Կեդր. Վարժարանի բացումը տեղի պիտի ունենայ Սեպտ. 3, Բշ. օրը։ Ինչպէս սակէ առաջ մասնաւոր յայտարարութեամբ ծանուցուած էր, Կեդր. Վարժարան մանուկ փափագողները կը հրաւիրուին ներկայանալ մինչեւ օգոստ. 20 բշ. օր, Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, ընդհ. հսկողին, ամէն օր առաւօտեան ժամը 2էն մինչեւ 6։ Մտից քննութիւնները տեղի պիտի ունենան օգոստ. 20ին և 21ին։ Խնամակալութիւնս այս առթիւ կը փութայ յայտնել թէ Կեդր. Վարժարանի մէջ իւրաքանչիւր ուսում կ'աւանդուի հեռաւոր կարող մասնագէտներու միջոցաւ։ Տ. Բարկէն Վ. Կիւլէսէրեան, Յակոբ էֆ. Յակոբեան, Յովհաննէս էֆ. Մուրատեան, Հրանտ էֆ. Ասատուր, Գառնիկ էֆ. Բարունակեան, Յովսէփ էֆ. Գուլումեան, Յովհաննէս էֆ. Հինդլեան, Յակոբ էֆ. Գուրգէն, Ստեփան էֆ. Կուրտիկեան, Նշան էֆ. Գօնտոյեան, Իգնատիոս էֆ. Մուրատեան, Միքայէլ էֆ. Շահմանեան, Մ. Շիրզէլ, Գրիգոր էֆ. Մարգարեան, Խաչիկ էֆ. Թոնթաճեան, Բրօֆ. Աբրահամ էֆ. Տէր Յակոբեան, Մ. Պըռնուա, Մարկոս էֆ. Նաթանեան, Մ. Մակինիա, Թոմաս էֆ. Թէրզեան, Պողոս էֆ. Բէրէստէճեան և Սեփոն էֆ. Միրոնեան։

Նոյնպէս Խնամակալութիւնս կը ծանուցանէ թէ Կեդր. Նախակրթարանը, ուր յառաջիկայ տարւոյ համար նոր ու կարող ուսուցիչներ հրաւիրուած են, պիտի բացուի օգոստ. 20 բշ. օրը։ Հին աշակերտները, ինչպէս նաև այն աղայք որք կը փափաքին աշակերտիլ Նախակրթարանին նոր տարեշրջանէն սկսեալ, կը հրաւիրուին ներկայանալ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը՝ արձանագրուելու և մտից տոմս առնելու համար, օգոստ. 10էն սկսեալ մինչեւ 18, ամէն օր առաւօտեան ժամը 1էն մինչեւ 4 (Ք. Թ.)։

Ղալաթա, 9 օգոստ. 1901

ԻԼԱՆ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ս. ԿԱՐԱՊԵՏ ՎԱՆՈՒՑ ԿԵՍԱՐԻՈՅ

Գայսերիէ Ս. Կարապետ վանքը մզկա, 1888 թարիխինտէ թէէսիս իթմէշ օլտուղում կիճէլի կիւնտիւզիւ մէքէպ, ան տէօրթ սէնէյէն պէրու ալէթ թէվալի սէվամ իտիպ, էլեէվմ մէքթէպի ալի մէվզիրինի իհրազ, վէ չիմտիսէ գառար միլլէթէ 43 նէֆէր միւնթէհէն թալէպէ թագտիմ իթմէշ տիրսպունարատան պազըլարը Խոթանպօլ, Բարիզ վէ Պէյրութտա թէպպէսէմ, վէ մաքինթիլիք ֆէնդէրինի, պազըլարը տախի մուալիմլիք, թիւճճարլըզ վէ սաիր սէնաաթչար իմթիազ իթմէշլէր տիր։

Մէքթէպիմիզտէ թէտրիս օլունան լիսանլարդա իւլիւմ ու ֆիրուն աթիսէքիլէր տիր։ Օսմանլը, էրմէնի, Ֆրանսզ վէ Ինկիլիզ լիսանլարը, մէզհէպ սէրլէրի, թարիխ, ճօղրաֆիա վէ սաիրէ։ Մէպտանի իլմի հուգուգ, ուսուլի սէֆիէրի իլմի սրհէթ, իւլումը թասիիյէ վէ ռիսալիյէ մա թէֆէրրուաթ վէ ռէսմ սէրսի (գարա գաչէմ, նաղլը պօնա)։

Պիր չօճուգ իչիւն սէնէվի իւճրէթի թանիլիյէ 11 ատէտ լիրա օսմանի օլուպ, 5½ լիրաը սեպտեմբեր իպթիտասընտա, վէ 5½ լիրաը տախի մարտ իպթիտասընտա բէշին իսթիֆա օլունուր, եալընըզ պիր տէֆա իչիւն տիսխունիյէ նամը իւէ եարբմ լիրա ալընըր։

Հէկեկթը թէտրիսխանէմիզ միւթահիտ զէվաթտան ինթիսապ իսթիմէ օլուպ, հէր պիրի քէնտիսինէ թէվզի օլան չիպէկի մանասսանը թալիմ իտէր։

Թաղէպկէնն եալընըզ եաթագ, ռուպա չամասընը կիպի մէսարիֆը չտիսխիսէկէրի քէնտիրէկ պիտ տիր։ Քիթաղ, քեազրտ գալէմ կիպի լէվազիմ, մէքթէպ թարաֆընտան վէրիլիր։ Ուղագ չէֆիրլէրէն կէլէն թալէպէ՝ սէնէվի թամիր էյտանմանը իսթէրլէրսէ Ս. Վանքտա կէլէրէպիլիրլէր, վէ պուճուն մուգապիլինտէ քէնտիլէրինէն հիչ պիր չէյ թալէպ օլունմադ։

Թաղէպկէ կիւնտէ իւչ ալֆա նէմէք վէրիլիր, սապան, էօյլէ վէ ագշամ իրթիրը չէչիր. բէրտիղ կիւնլերի բէրտիղ նէմլէի վէրիլիր։ Ս. Վանքըմըզն մէվզիի կիւզէլ, սու վէ հավադը սաղ օլսուղու մալիսի ամմէ տիր։ Խուսուսա վանքն տսիսիլինտէ միւճէտտէէն կարրմադտա օլան մէքթէպին ինչատթը խայրնէ իլէրլէմէշ օլսուղունան, ինչալան պիր սէնէսէն մէղքիւր ճէտտա մէքթէպէ նամը մէքքան իթմէնէ տտիսի մուսմիֆիպ օլուրուզ։ Մէքթէպիմիզ հագզբտա տանա մուֆասալ մալիսմամ այմագ արզու իսէկիրէ մէքթէպին մահպուս բրօկրամը տախի կէօնտէրիրէպիլիր։

Հէր թարաֆտա պուլունան սէվկիւլիս միլլէթատարլարընը էվլատարընին իչուն թէէրսիսատան իսթիֆատէ իթմէշլերի ճիտտէն արզու օլունուր։

Մէքթէպիմիզին օն պէշինճի տէվրը սէնէվիսի իչուն սեպտեմբեր 3է թէսատուֆ իսէն բազար էրթէսի կիւնիւ պաշլանճագ տրը։

Առաջնորդ Հայոց Կեդրական
ՏՐԴԱՆ ԵՊՍ. ՊԱԼԵԱՆ

1901 Ք-ի-ի 25 Գ-ի-ի

Հրատարակեաց—
ՓԻԼԻՄՈՒՄԱՅԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏԸ
Հոգեբանական Վէպ
Հեղինակ Բօլ Պուրէթ
Թարգմանեց Օհանէս Զէյթիր-Սարաֆ
Գին 6 դրուշ
340 էջ ուղղագիր

Վստահ ենք որ այսքան դիւրամատչելի գնով համակրելի թարգմանչին այդ հրատարակութիւնը ընթերցող հասարակութեան կողմէ արժանի ընդունելութիւն պիտի գտնէ, որու համար հեղինակին և թարգմանչին անունները արդէն գրաւականներ են։

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ ԷՖԵԷՐԱՐԻ»

ԿԻ ՏԸ ՄՕԲԱՍԱՆ

ԿԵԱՆՔ ՄԸ

Ցեռոյ յանկարծ, ճերմակ բան մը նշմարեց, ծուխ մը, յետոյ, անոր տակ, ոև կէտ մը որ մեծցաւ, մեծցաւ հետզհետէ, կարելի եղած արագութեամբ վազելով։ Խոշոր մեքենան, վերջապէս, յամրացնելով իր գնացքը, դղրդող ուժով մը անցաւ Ժաննին առջեւ, որ անհամբերութեամբ դանակներէն ներս կը նայէր։ Անոնցմէ չատերը բացուեցան, մարդիկ դուրս կ'ելնէին, պլուզազգեստ գեղջուկներ, կողովակիր ապարակապանուհիներ, կակուղ գլխարկով պղտիկ քաղքենիներ։ Վերջապէս Ռոզալին ալ երեւցաւ, որ իր թեւերուն մէջ կը կրէր ճերմակեղէններով տեսակ մը ծրար։

Ժաննն մտնելու ուզեց անոր, բայց իմանալ կը վախնար, արունքները այնքան թալցած էին։

Սպասուհին, զինքը տեսած ըլլալով իր սովորական հանդարտ դէմքովը ուրախացուց զինքը, և ըսաւ.—Բարի լոյս, Տիկին, ահաւասիկ ես եկայ. առանց դժուարութիւն մը կրելու։

Ժաննն կակազեց.—Է՛, ուրիշ։

Ռոզալի պատասխանեց.—Է՛, մայրը մեռեր է այս գիշեր։ Ամուսնացած են եղեր։ Ահաւասիկ պղտիկը։—Եւ Ժաննին երկնչուց երեխան որ ճերմակ ծածկոյթներուն մէջը չէր այլեւս։

Ժաննն մեքենաբար առաւ զայն և կայարանէն մեկնեցաւ, յետոյ կառքը նստաւ։

Ռոզալի յարեց.— Պ. Բօլ յուզարկաւորութիւնէն անմիջապէս եկաք պիտի գայ։ Այսինքն վաղը, այս ժամուս։

Ժաննն «Բօլ...» մրմնջեց, և բան մը չաւելցուց։

Արեւը դէպի հորիզոնը կը խոնարհէր, լոյսովը ողողելով կանանոցակ դաշտավայրերը, որոնք տեղ տեղ ծաղկուտ կանաչներու ուռիովը և կամ հարսնուկներու արիւնովը կը միջանկուէին։ Անսահման անհոգութիւն մը կը համախուռէր հանդարտ շրջավայրին վրայ ուր ընտանի կեանքեր կը ծլէին։ Կառքը արշաւասոյր կ'ընթանար, մինչ գեղջուկը լեզուովը շաչուն ձայներ կը հանէր՝ իր ձին խրախուսելու համար։

Եւ Ժաննն իր նայուածքը չիսակ առաջ օդին մէջ, դէպի երկինք կ'ուղղէր, զոր կը կարէր, հրթիռի պէս, ծիծեռնակներու մագիծ թռիչքը։ Եւ յանկարծ, անուշ ջերմութիւն մը, կեանքի տարբութիւն մը հագուստներէն անցնելով, ծունկերուն հասաւ, մոմի թափանցեց. տարբութիւնն էր այն պզտիկ էակին՝ որ իր ծունկերուն վրայ կը քնանար։

ՏՕՔԹՕՐ ՑՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մուսմիլէյի փարիսէ միւսէթթը Մէտիսէ էմրազը տախիլիէ վէ սասպիսէ քէսպի իսթիսաս իլէյէուպ սարա, էբարազմօս, իսթերիք, կարբմ պաշ ազրըսը, նիւրվրվ, ուշդուսուզլուգ, ուշգուտաս կէզիմմէք, չօճուգլարըն իտարաթամամալարը վէ էնվալ սինիրսասթաքլարընը էյէկիրիզ իւէ թէտավի էյէսիյի կիպի միսէ սուլարը, վէ միսէ սուլունընն արթմասը վէ էքսիրմէսի, պաղրրուգ, գալվ, ագ վէ գարաճիյեր վէ պիւէնիսէ էմրազը տախիլիէի սաիրէի ֆէնդը թրպպէն էն սօն քէշֆիսաքը իւզրէ հէր կիւն սապահտան էօյլէնէ գառար իտտանզօլտա օղճիլէր պաշընտա (Պայազիտ) վէ ուզուն չարշուտա (Մէրիտի) էճզահանէլէրինտէ վէ էօյլէտէն սօնրա, պէյ օղլու ճատտէի քէպիրտէ Օտիօն թէպէրօսու գարշուսընտա 165 նօմէրօլու Մուայէնէիանէի խուսուսիէսինտէ միւրաճաաթ իտէն խասթէկէնը գապալ իւլեր։ Մուայէնէիանէի խուսուսիէսինտէ հէր նէվ թէտավիի էլէքթրիկի վէ էլէքթրիկ պանէսսու մէվճուտ տուր։

Այն տեսն անհուն յուզում մը համակեց զինքը։ Ցանկարծ բացաւ երախային դէմքը՝ զոր տակաւին չէր տեսած. իր տղուն աղջիկը։ Եւ երբ քնքուշ արարածը, զօրաւոր լոյսին աղդեցութեամբը, իր ծաւի աչուքները կը բանար՝ շարժակելով իր պզտիկը, Ժաննն տեսաւ կաթոգին համբոյրներով ծածկել զայն՝ թեւերուն մէջ առած։

Բայց Ռոզալի, զոհ սրտով և միւռոնոն տեսն կոչտութեամբ մը, արգիլեց զինքը.

—Է՛ նայինք, է՛, Տիկին Ժաննն, վերջացուցէք. հիմա ձայնը բերել պիտի տաք։

Ցեռոյ աւելցուց, խօսելով անուշտիրն յատուկ մտածելու եղանակովը.

—Կանքը, կը տեսնէք, ո՛չ այնքան աղէկ է ոչ ալ կարծուածին չափ գէշ։

Վ Ե Ր Ջ

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ